

1 Corintios

He- la- to- nē- je- he- ga- si- Paa- kih- øøh- jne- hi- chaa- Corinto

1 Jnä' Paa' na- hñaan' laan' apóstol kyaā' Jesu-
cristo lä- hyoh- dsē' Dio. Kō- jøh' kyaah' Sóstene
øøh' jne', 2 siin- kyah' hnäh' hi- laa' gwah- kih' Dio
jee' jwi- Corinto. Laah' hnäh' kyaā' Dio ta- la- kih'
Cristo Jesús, ma- na- lleeh' hnäh' mah' leeh' hnäh'
na- jngēē'. Hi- juu' la- la- kih' lä- jēē' hi- tääh' ta-
la- ta- jnø- ka- läh', lä- jēē' hi- chuu' kih' Dio ta- la-
kih' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän'. Jēeh', jaa- ba- laa'
Dsa- jøøh' jnän' kyaayh'. 3 Ngün' kih' Dio hi- laa'
Tää' jnän' hi- ngün' kih' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän',
wa' kway' he- llu' kyah' hnäh', hi- wa' jmeey' hii'
tii' kyah' hnäh'.

Lä- jē- he- llu' he- ga- hñah' jne- kih' Cristo

4 Lä- jē- jiih- kwan- tihmaah' kih' Dio jnän'
kwaat- kyah' hnäh', jēeh' cha- miih- he- llu'
ga- kwēeh' Dio hnäh' he- la- ga- kway' ba- ta- la- kih'
Cristo Jesús. 5 Kih' he- laah' hnäh' koo- kyaah'
Cristo he- ja- cha- cha- miih- he- ga- hñah' hnäh'
kih' Dio. Ma- tēē' hnäh' juu' kiyh' hi- lä- ja- ma- tēē'
hnäh' cha- miih- huu- dsē- llu'. 6 Kih' he- ma- jä-
koo- hweh- juu' kih' Cristo kyaah' hnäh', 7 he- ja-
mo- so- cha- ga- he- ga- hnøø' hñah- hnäh' kih' Dio
jēeh' ma- hñah- ba' hnäh' hi- ma- cha- o- jøh- dsē-
kyah' hnäh' he- tēeh' hnäh' ya- jwi- kiyh' wa- ra-
ga- tē' jee' lä- jnäā' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän'. 8 Hi-

hñii' bih' jmeey' go'taah' hnäh' koo- hweh- lä'jiih' llaa' mah' mo'so' cha- ga' he- na-bääh' hnäh' ni' miih- wa'ra- ga-të' jee' jäh' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. ⁹ Ma'ra' he- mi-te' ba' Dio juu' kih'. Hi- he' ba' hi- ga-tëeh' hnäh' mah' jmeeh' hnäh' ko-jøh' kyaah' Jooy' Jesucristo, Dsa-jøøh' jnän'.

Ga'laa' ma' kih'-kih' øøyh' jee' jwü- Corinto

¹⁰ He-ja- chuun' kyaah' hnäh' øøhn', kyaah' hih' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Jmee' bii' hii' koo- ba' juu' kyah' hnäh' lä-jëë' hnäh' mah' sa- leeh' hnäh' to' nää'. Koo- neë' ba' go'taah' hnäh'. Wa' la' koo- ba' huu'dsë- kih' jee' lä-jëë' hnäh'. ¹¹ Øøhn', ga-nuun' ha- lä' tääh' hnäh', ga-jmeeh' dsa- kyaah' Cloé juu' he- cha- hnii- jee' kyah' hnäh'. ¹² Lä'la- ba' ngoo' juu' la-. Ko-llaa' hnäh' jwah' hnäh': "Jnä' jmeen- ko-jøh' kyaah' Paa'." Hi- jñah' jäh': "Jnä' kyaahn' Apolo." Hi- jñah' jäh': "Jnä' kyaahn' Pee'." Hi- jñah' jäh': "Jnä' laan' kyaah' Cristo." ¹³ Ha- ba' lä' la' juu' ja-. ¿Che' laa' uu' uu- Cristo? ¿Che' jnä' ga-taan' dsöh' hma-cru- kwaat- kyah' hnäh'? ¿Che' ga-saa- hnäh' jmii- lä-hih' kin'? ¹⁴ Kwan' ti'hmaah' kih' Dio sa' ga-chaan' dsa- jmii- jee' kyah' hnäh'. Ma'la' Crispo kyaah' Gayo ba' ga-chaan' jmii-. ¹⁵ He-ja- ni' jaa- dsa- sa' le' jäh' he- na-saah' hnäh' jmii- kyaah' hih' kin'. ¹⁶ Hi' ga-chaan' jmii- hi- chaa- kih' Estéfana ka-läh'. Pero sa' man' che' chaa- ga' jñah' hi- ga' ga-chaan' jmii-. ¹⁷ Jëeh', sa' ga-chee' Cristo jnä' mah' chaan' dsa- jmii-. Ga-cheey' jnä' mah' kwan' ju'hmeë' kiyh' ba'. Hi' sa' hlëehn' kyaah' juu' kaah',

ha- ga- che- sa- hä- ta- he- ga- taa- Cristo dsoh- hma- cru-.

Kyaah- Cristo ga- lä- jnä- he- kyuu- Dio cha- miih-

¹⁸ Jëeh-, kih- hi- dsa- kah- jwë-, ngaah- ba- la- juu- he- ga- taa- dsoh- hma- cru-. Pero jnä- jne- hi- dsa- lää-, juu- la- la- be- kih- Dio ba-. ¹⁹ Lä- koo- na- sii- juu- kih- Dio:

Heen- go- te- hu- dsë- kih- hi- kyuu- cha- miih-.
Jnuuhn- lä- jë- he- ma- mi- tē- dsa- hi- ngëe-
cha- miih-, ga- jäh- Dio.

²⁰ ¿Na- hi- kyuu- cha- miih-? ¿Na- hi- ma- mi- tē- cha- miih-? ¿Na- hi- lih- ti- choo- juu- jmi- gyuu- la-? ¿Che- sa- ga- jmee- Dio ga- jä- ta- hwa- lä- jë- he- kyuu- dsa- jmi- gyuu-? ²¹ Cha- miih- hu- dsë- llu- cha- kih- Dio, he- ja- sa- ga- kway- jwë- ma- lä- kyuu- dsih- kyaah- he- kyuu- dsa- cha- miih-. Ga- tih- dsëy- lääy- dsa- hi- jmee- dsoo- dsë- kiyh- ba-, ta- la- kih- he- kwa- dsa- juu- kiyh- ma- ke- jäh- dsa-, ngaah- juu- na-. ²² Dsa- judiu hnø- jëy- koo- he- juh- gaa-. Hi- dsa- griego hnooyh- ha- lä- jee- lä- kyuyh- cha- ga- miih- ba-. ²³ Pero jne-, ga- nø- ba- jne- kwa- jne- juu- he- ga- taa- Cristo dsoh- hma- cru-. Hi- juu- la- la- o- hih- kih- dsa- judiu, hi- kih- dsa- griego la- juu- ngaah- ba-. ²⁴ Pero kih- hi- ga- tēh- Dio, dsa- judiu lä- kye- griego, juu- kih- Cristo mi- jnä- ha- lä- koo- be- sa- cha- kih- Dio, hi- ha- lä- koo- sa- kyuyh-. ²⁵ Ma- ke- jäh- dsa-, ngaah- la- juu- kih- Dio, pero kye- cha- ga- miih- he- kyuu- Dio lä- koh- ga- he- kyuu- dsa-. Hi- ma- ke- jäh-

sa⁺ bee⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, pero cha⁻ga⁺miih⁻ bee⁺ ba⁺ lä⁻koh⁺ ga⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻.

²⁶ Jee⁻ da⁺ hnäh⁺ øøhn⁺, ha⁻ lä⁻ ma⁺ tääh⁺ hnäh⁺ lä⁻ ma⁺ ga⁺tëeh⁺ Dio hnäh⁺. Sa⁺ jwëë⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺ kyuu^h cha⁻miih⁻ lä⁻koo⁻ te⁺ he⁻ ma⁻mi⁻tëë⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Sa⁺ jwëë⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺ jmee⁺ hih⁺, hi⁻ ni⁻ sa⁺ jwëë⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺ hii⁺ juu⁺ kih⁺. ²⁷ Ga⁻lleeh⁻ Dio hi⁻ sa⁺ kyuu^h ni⁻ miih⁻ jmi⁻gyuu⁺ la⁻ mah⁺ lley⁻ o⁻hih⁻ kih⁺ hi⁻ kyuu^h cha⁻miih⁻, hi⁻ ga⁻lleeyh⁻ hi⁻ sa⁻ bee⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻ mah⁺ lley⁻ o⁻hih⁻ kih⁺ hi⁻ bee⁺. ²⁸ Lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁺ lä⁻jëen⁻, lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁺ tääh⁺ ta⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻, ga⁻lleeh⁻ Dio, hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ ni⁻ miih⁻ ga⁻lleeyh⁻ mah⁺ jmääy⁺ ta⁻ koo⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ laa⁺ kaah⁺. ²⁹ Lä⁻ja⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁺ le⁺ jmää⁺ hñii⁺ jøøh⁺ cha⁺né⁺ Dio. ³⁰ Ta⁻la⁻ kih⁺ Dio ba⁺ ja⁻, he⁻ tääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ Cristo Jesús. Hi⁻ kyaah⁺ Cristo ga⁻jmeey⁺ kyuu^h jne⁺ cha⁻miih⁻, he⁻ja⁻ lluu⁺ jne⁺, na⁻jngëe⁺ jne⁺, hi⁻ na⁻laa⁺ jne⁺ ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo. ³¹ He⁻ja⁻ lä⁻koo⁻ na⁻si⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: “Hi⁻ hnøø⁺ jmää⁺ hñii⁺ jøøh⁺, wa⁺ jmääy⁺ hñiiy⁺ jøøh⁺ kih⁺ he⁻ laay⁺ kya⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻.”

2

¹ Lä⁻ ma⁺ ñeen⁺ na⁺jëen⁻ hnäh⁺ ga⁻kwan⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, pero sa⁺ ga⁻hlëehn⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ juu⁺ kaah⁺ ni⁻ sa⁺ ga⁻jmeen⁺ kyuu^h cha⁻miih⁻. ² Ga⁻lla⁻ dsen⁺ he⁻ sa⁺ hlëehn⁻ kih⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ juu⁺, ma⁻la⁻ juu⁺ kih⁺ Jesucristo ba⁺ ga⁻kwan⁺, ha⁻ lä⁻ ga⁻taay⁺ dsoh⁺ hma⁻cru⁻. ³ Sa⁺ ma⁺ cha⁻ be⁺ kin⁻ lä⁻ ma⁺ gyan⁺ jee⁺ tääh⁺ hnäh⁺. Ga⁻lä⁻gohn⁻ lä⁻jiih⁺ ga⁻jlään⁺. ⁴ Lä⁻ ma⁺ ga⁻kwan⁺ juu⁺ sa⁺ ga⁻hlëehn⁻ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ hlëeh⁻ jaa⁻ hi⁻ kyuu^h cha⁻miih⁻

mah' ma' jmeen` lä`ngëeh' hnäh'. Ga`lä`jnä`
 jëë` go`te` he` ga`hlëeh'n` kyaah' be' he` ga`kwa`
 Jmi`lle' kih' Dio. ⁵ Lä`jwë' ja`, ja` kyaah' he`
 kyuuh` dsa` cha`miih` ga`jmeeh' hnäh' dsoo' hoh`
 hnäh'. Kyaah' be' kih' Dio ba' ja`, he` ga`lä`dsoo`
 hoh' hnäh'.

Lä`la` ba' la' huus`dsë`llu' kih' Dio

⁶ Dsoo' ba' hlëeh' jne' kyaah' huus`dsë`llu' jee' kih'
 dsa` ma`kaah' kyaah' juu' kih' Dio. Pero ja` kyaah'
 huus`dsë` he` cha` jmi`gyuu` la`, ni` kih' hi` jmee`
 hih' hi` tääh' na' hi` lle` kih' hee' go`te`. ⁷ Hlëeh'
 jne' lä`koõ` la' huus`dsë` kih' Dio he` ma' na`hmää`
 jää'. Ma`ñe` ba' Dio, jää' ja`ga`nøõ' jmi`gyuu` ha`
 lä`jwë` tëey` jne' ya`jwii' kiyh'. ⁸ Ni` jaa` dsa`ta`
 hi` chaa` jmi`gyuu` la`, sa` ga`lä`ñe` ha` lä` la`
 huus`dsë` kih' Dio. Wa`ra` jäh' kih' ga`lä`ñey`, sa`
 ma`täay` dsoh' hma`cru` Dsa`ta` hi` jøøh' ga' kih'
 jee' lä`jëë`. ⁹ Pero lä`la` ba' na`sih` juu' kih' Dio:
 He` sa` ma`jëë` dsa`, he` sa` ma`nuuy', he` sa`
 ma`jmeë' dsa` huus`dsë` kih',
 he` ja` ba' ma`mi`llu' Dio kih' lä`jëë` hi` hnää`
 Dsa`jøøh' jnän`.

¹⁰ Jnä` jne' ba' ga`mi`jnää` Dio ha` lä` la' huus`dsë`
 kiyh' ta`la` kyaah' Jmi`lle' kiyh'. Jëeh' Jmi`lle`
 kyuuh` ba' ga`lä`jëë`. Lä`kye` huus`dsë` kih' Dio
 he` sa` lä`këh' jne' jmi` lä`kyuuu` jne', hi` he' ba`
 kyuuu`.

¹¹ Sa` chaa` dsa` hi` ñe` ha` lä` la' kih' jñah`
 dsa`. Ma`la` jmi`lle' kiyh' ba' ñe`. Ja`ba` lä`ja`
 la' kih' Dio ka`läh'. Sa` chaa` hi` ñe` ha` lä`
 laay'. Ma`la` Jmi`lle' kiyh' hñiiy' ba' ñe`. ¹² Jne' hi`

ma⁻heeh⁻ juu¹ kih¹ Dio, sa⁺ ga⁻hñah¹ jne¹ jmi⁻lle¹ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁺ la⁻. Ga⁻hñah¹ jne¹ Jmi⁻lle¹ he⁻ ga⁻chee¹ Dio mah¹ lä⁻ñe¹ jne¹ ha⁻ lä⁻koo⁻ te¹ he⁻ ga⁻kwëeh¹ Dio jne¹. ¹³ Kih¹ he⁻ na⁻ ba¹ hlëeh¹ jne¹. Pero ja⁺ kyaah¹ juu¹ he⁻ ma⁻mi⁻tëe¹ jne¹ kih¹ dsa⁻ hi⁻ kyuu^h cha⁻miih⁻. He⁻ ma⁻mi⁻tëe¹ jne¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Dio ba¹, he⁻ ja⁻ ba¹ hlëeh¹. He⁻ ja⁻ kwa⁻ jnääh¹ juu¹ he⁻ gwa¹ kiyh¹ mah¹ ngëen¹ kih¹ jñah¹ hi⁻ ma⁻kye⁻ Jmi⁻lle¹ lä⁻na⁻.

¹⁴ Jaa⁻ dsa⁻ ta⁺jmah¹ hi⁻ sa⁺ ga⁻ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio, sa⁺ heeyh⁻ he⁻ gwa¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Dio. Juu¹ ngaah¹ ba¹ la¹ he⁻ ja⁻ kiyh¹, hi⁺ ni⁺ sa⁺ lä⁻këyh¹ jmi⁺ lä⁻ngëey¹, jëeh¹ kyaah¹ be¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ ba¹ lä⁻ngëe¹ jne¹. ¹⁵ Pero ta⁺ jyoh¹ ko⁻taa⁻, hi⁻ ma⁻hyoh⁻ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹, lä⁻këyh¹ jmi⁺ kay¹ kwaat⁻ kih¹ lä⁻jë⁻. Pero kiyh¹ sa⁺ chaa⁻ hi⁻ ka¹ kwaat⁻. ¹⁶ Lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu¹ kih¹ Dio: “¿Hi⁻ ba¹ kyuu^h he⁻ huu⁺dsë⁻ he⁻ jmee⁻ Dio? ¿Hi⁻ ba¹ lih⁻ kwëeyh¹ nuuh⁻?” Pero jnän¹, ma⁻cha⁻ huu⁺dsë⁻ lä⁻koo⁻ la¹ huu⁺dsë⁻ kih¹ Cristo.

3

Ko⁻joh¹ ba¹ wa¹ jmeen¹ ta⁺ la⁻ lä⁻jëe⁻ jne¹

¹ Lä⁻ja⁻ øøhn¹, sa⁺ ga⁻la¹ ma¹ hlëeh¹ hnäh¹ lä⁻koh¹ dsa⁻ ma⁻kaah¹ hi⁻ ga⁻nää¹ lä⁻ hnøø¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹. Ga⁻hlëeh¹ hnäh¹ lä⁻koo⁻ lle¹ kih¹ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää¹ lä⁻koh¹ ngii¹ jmi⁻ngo¹ kih¹. Ga⁻hlëeh¹ hnäh¹ lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih⁻pih¹ hi⁻ na¹ ga⁻ ma⁻løø¹ jwë¹ kih¹ Cristo. ² Ga⁻heeh¹ hnäh¹ lä⁻koo⁻ wa¹juh¹, kih¹ he⁻ sa⁺ ga⁻ ma⁻lä⁻ngëe¹ hnäh¹ lä⁻koo⁻ ngëe¹ dsa⁻ ma⁻kaah¹. Hi⁺ lä⁺ ma⁻tääh¹ hnäh¹ ja⁻

lä⁺jiih¹ na¹. ³ Hi⁺ lä⁺ ma⁻ngoo¹ ja⁻ba⁺ ga⁻nää⁺ hnäh⁺ lä⁺koō⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo¹ kyah¹ hnäh⁺. Chaa⁻ ko⁻llaa⁺ hnäh⁺ hi⁻ liih⁺, hi⁺ cha⁻ hnii⁻ jee⁺ kyah¹ hnäh⁺, hi⁻ ti⁻chooh⁻ hnäh⁺ juu¹. ¿Che⁺ sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺, jmi⁻ngo¹ kyah¹ hnäh⁺ ba⁺ na⁻ he⁻ jøø⁺ he⁻ ga⁻nää⁺ hnäh⁺ lä⁺koō⁻ dsa⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻? ⁴ Lä⁺ ma⁺ ga⁻jäh⁺ hnäh⁺: “Jnä⁺ jmeen⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Paa⁺”, mah¹ hi⁻ jñah⁺ ga⁻jäh⁺: “Jnä⁺ jmeen⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Apolo”, ¿ché sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺, he⁻ ga⁻nää⁺ hnäh⁺ lä⁺koō⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo¹ kyah¹ hnäh⁺ ba⁺ ja⁻?

⁵ ¿Hee⁻ ba⁺ laa⁺ jnä⁺ ja⁻? ¿Hee⁻ ba⁺ laa⁺ Apolo? Sa⁺ cha⁻ he⁻ laa⁺ jnääh⁺ ni⁻ miih⁻. He⁻ jmee⁻ jnääh⁺ ta⁺ he⁺ kih¹ Dio ba⁺ ja⁻. Hi⁺ ta⁻ la⁺ kyaa⁺ jnääh⁺ ga⁻heeh⁺ hnäh⁺ kih¹ Dio. Lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ jnääh⁺ ga⁻jmee⁺ jnääh⁺ ta⁺ he⁻ ga⁻hñah⁺ jnääh⁺ kiyh¹. ⁶ Jnä⁺ ga⁻jngëen⁺ mi⁻ju⁻, Apolo ga⁻huu⁺ jmi⁻, pero Dio ba⁺ hi⁻ ga⁻mi⁻kwaa⁻ ta⁺ he⁻ ga⁻jmee⁺ jnääh⁺. ⁷ Sa⁺ cha⁻ he⁻ laa⁺ ni⁻ miih⁻ hi⁻ jngëe⁻ hi⁻ hi⁻ huu[~] jmi⁻ he⁻ na⁻ jnääh⁺. Dio ba⁺ hi⁻ jøøh⁺, hi⁻ he⁺ ba⁺ hi⁻ jmee⁺ dsa⁻kwaa⁺ ta⁺ kih¹. ⁸ Kwee⁻ ba⁺ laa⁺ hi⁻ jngëe⁻ kyaah⁺ hi⁻ huu[~] jmi⁻. Hi⁺ Dio ba⁺ mi⁻hmaah⁺ kih¹ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻koō⁻ te⁺ ta⁺ he⁻ jmeey⁺. ⁹ Jmee⁻ jnääh⁺ ko⁻jøh⁺ ta⁺ kih¹ Dio. Hi⁺ hnäh⁺ laah⁺ hnäh⁺ lä⁻koō⁻ hwa⁺ jee⁺ jmee⁻ jnääh⁺ ta⁺ kih¹ Dio, hi⁻ laah⁺ hnäh⁺ lä⁻koō⁻ hne⁻ juu^h kiyh¹.

¹⁰ Kyaah⁺ ta⁺ he⁻ hä⁺ goon⁺ he⁻ la⁺ ga⁻hyohn⁺ kih¹ Dio, ga⁻jmeen⁺ lä⁻koō⁻ jmee⁺ të⁺hyah⁺ hi⁻ ma⁻tëe⁻ llu⁺, ga⁻jmeen⁺ ma⁻tii⁺ na⁺hyah⁻ kih¹ hne⁺ ja⁻. Hi⁺ jñah⁺ ba⁺ hi⁻ choo⁺ na⁺hyah⁻. Pero lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ jmee⁺ bii⁺ jëey⁺ kwee⁻ ha⁻ lä⁺ chooyh⁺ na⁺hyah⁻ ja⁻. ¹¹ Sa⁺ chaa⁻ ni⁺ jaa⁻ hi⁻ na⁻ngë⁺ jwë⁺ jmee⁺

jyoh' ma-ti' na'hyah-, lä'koh' he- ma-na-la-. Je-
 sucristo ba' laa' ma-ti' na'hyah- ja-. 12 Wa-ra-
 ga'choo' dsa- na'hyah- ja-, ko'llaa' kooh' ku'nøø',
 kuu' tøø-, kuu' he- hmooh', jwi' hma-, wa'ñii-,
 moo- kii-. 13 Hi- lä'jna' ha- lä- ma-jmee' lä'jaa-
 lä'jaa-. Jëeh' lloo~ koo- jmi' lä'jna' kyaah' wa'je-,
 ha- lä- la' ta' he- ma-jmeey'. Wa'je- ja- mi'jnää-
 che' llu' ta' kiyh'. 14 Cher'mah' ga'jä' koo- hwheh-
 ta' he- ga'chooy' në ma-ti' na'hyah- ja-, hyoyh'
 jñeey'. 15 Hi- cher'mah' ga'koo' ta' he- ga-jmeey'
 ja-, ma-hee' ba' ta' ja-. Pero lääy' ba', le' kiyh'
 lä'koo- he- ga'laay' he- ma'kaay'.

16 ¿Che' sa' ñeh' hnäh' laah' hnäh' gwah' kih'
 Dio hi- ja-ba' Jmi-llé' kih' Dio hää' neh' tuh-hoh'
 hnäh'? 17 Cher'mah' chaa- hi- ga-hee' gwah' kih'
 Dio, lä'ja- hee' Dio hi- he' ka-läh'. Jëeh' na-jngii'
 gwah' kih' Dio hi- he' ba' hnäh', laah' hnäh' gwah'
 kiyh'.

18 Ta- mi-gaa' hnäh' hñaah'. Cher'mah' laah'
 hnäh' kyuu~ hnäh' cha-miih- lä'koo- kyuu~
 dsa- jmi-gyuu~, jmää' hnäh' hñaah' lä'koo- jaa-
 hi- too- ba' mah' lä'ja- ba' lä'kyuu~ hnäh'
 cha-ga'miih-. 19 Jëeh', lä'jé- he- kyuu~ dsa-
 jmi-gyuu~, kih' Dio sa' jmää' he- ja- ni' miih-.
 Lä-la- na-sii- juu' kih' Dio: "Dio ba' lla-dsëe' kih'
 hi- kyuu~ cha-miih-, ja-ba' kyaah' he- kyuyh-
 ja- jmee' täyh'." 20 Hi- lä'ja- na-sii- ka-läh': "Ñe-
 ba' Dio sa' jmää' ni' miih- lä'jé- huu'dsë- kih' hi-
 laa' kyuu~ cha-miih-." 21 Heh' lä'ja-, ni' jaa- sa-
 wa'jmää' hñii' jøøh' kih' he- jmeey' ko-jøø' kyaah'
 jaa- dsa-kyaa'yh'. Jëeh' koo- ba' laay' jee' lä'jé-.

22 Lăˆjaˆ Paa', kyaah' Apolo, kyaah' Pee', kyaah' kih' jmiˆ-gyuuˆ laˆ, lăˆjaˆ heˆ chaaˆ jne', heˆ juuˆ jne', hiˆ kih' lăˆjēˆ heˆ chaˆ naˆ kyaah' heˆ naˆ gaˆ jāˆ, gaˆ lăˆjēˆ baˆ laˆ jnānˆ. 23 Lăˆjaˆ kaˆ-lăhˆ laaˆ jneˆ kyaaˆ Cristo, hiˆ Cristo laaˆ kyaaˆ Dio.

4

Lăˆlaˆ laˆ taˆ kih' apóstol

1 Lăˆjaˆ, waˆ jmeeˆ dsaˆ kwaatˆ laaˆ jnāahˆ hiˆ jmeeˆ taˆ heˆ kih' Cristo baˆ, naˆ hñaaˆ jnāahˆ mahˆ miˆjnāāˆ jnāahˆ juuˆ kih' Dio heˆ maˆ naˆ hmāāˆ jāāˆ. 2 Hiˆ kih' hiˆ hăˆ gooˆ kooˆ taˆ, jmeeˆ biiˆ miˆ-teyˆ kyaah' taˆ heˆ hăˆ gooyˆ. 3 Saˆ chaˆ heˆ jmeeˆ cherˆmahˆ hnăhˆ o cherˆmahˆ jñahˆ kaˆ kwaatˆ haˆ lăˆ ngoonˆ kyaah' taˆ kinˆ. Niˆ jnăˆ, saˆ kyenˆ kwaatˆ kiˆ hñiinˆ. 4 Maˆ keˆ saˆ hñiiˆ huuˆ dsēˆ lluˆ kinˆ, pero jaˆ kyaah' heˆ naˆ hnøøˆ jāhˆ maˆ-jānˆ lluˆ. Dio baˆ hiˆ ngiihˆ kwaatˆ kinˆ. 5 Lăˆjaˆ, taˆ kaˆ hnăhˆ kwaatˆ kih' niˆ jaaˆ, taˆ koˆ-jiihˆ saˆ gaˆ maˆ-jahˆ Dsaˆ-jøøhˆ jnānˆ. Hiˆ heˆ baˆ miˆjnāāˆ lăˆjēˆ heˆ hliihˆ heˆ maˆ-jmeeˆ jneˆ jeeˆ naˆ hmāāˆ, hiˆ miˆjnāāyˆ haˆ lăˆ laˆ nehˆ tuhˆ dsēˆ jneˆ. Maˆ jaˆ baˆ hlēehˆ Dio lluˆ kih' lăˆjaaˆ lăˆjaaˆ hiˆ hwēēˆ lluˆ.

6 Heˆ lluˆ kyahˆ hnăhˆ baˆ naˆ øøhnˆ, heˆ jaˆ maˆ-jwēēhnˆ hnăhˆ haˆ lăˆ laˆ kinˆ kyaah' Apolo heˆ saˆ hnoonˆ jmāāˆ dsaˆ jnāahˆ kaahˆ. Mahˆ lăˆjaˆ lăˆngēehˆ hnăhˆ lăˆkooˆ hnøøˆ jāhˆ juuˆ laˆ: "Taˆ waˆ ngēēnˆ jwēˆ kih' lăˆkooˆ teˆ heˆ naˆ siˆ." Lăˆjaˆ taˆ jmāāˆ hnăhˆ jøøhˆ niˆ jaaˆ mahˆ jñahˆ jmāāhˆ hnăhˆ taˆ kooˆ. 7 ¿Hiˆ baˆ naˆ hiˆ gaˆ jmāāˆ hneˆ jøøhˆ? ¿Heeˆ baˆ chaˆ kyahˆ heˆ saˆ gaˆ kwaˆ Dio?

Hi⁺ cher⁺ mah⁺ ma⁻ hñah[~] ba⁺ hne⁻ kih⁺ Dio, ¿he⁻ la⁺ jmääh⁺ hñah⁺ jøøh⁺? Lä⁻ koo⁻ he⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ ma⁻ hñah[~] ba⁺ jmeeh⁻.

8 Ma⁻ cha⁻ ba⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ ma⁺ hnooh⁻ hnäh⁺, ma⁻ cha⁻ ba⁺ kuu⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Ma⁻ gaa⁺ hoh⁺ jnääh⁺. Jmääh⁺ hnäh⁺ hñah⁺ lä⁻ koh⁺ dsa⁻ ta⁺. Llu⁺ wa⁺ ra⁻ jäh⁺ kih⁺ ma⁻ ra⁻ ju⁺ dsoo⁺ ma⁻ laah⁺ hnäh⁺ dsa⁻ ta⁺ mah⁺ jmee⁺ jnääh⁺ hih⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺. 9 Go⁻ laan⁺, ga⁻ llaa⁺ Dio jnääh⁺ hi⁻ laa⁺ apóstole ta⁺ hwa⁺ go⁻ te[~], lä⁻ koo⁻ he⁻ ga⁺ jmeey⁺ hih⁺ juu⁺ jnääh⁺. Lä⁻ jē⁺ he⁻ ga⁺ ngēē⁺ jnääh⁺ ga⁺ jmee⁺ ga⁺ lä⁻ dsa⁺ dsē⁺ dsa⁻ kya⁺ jnääh⁺, lä⁻ kye⁻ ángele, hi⁺ lä⁻ jēē⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ ka⁻ läh⁺. 10 He⁻ hnää⁺ jnääh⁺ Cristo, he⁻ ja⁻ laa⁺ jnääh⁺ lä⁻ koo⁻ dsa⁻ too⁻ ba⁺, pero kyah⁺ hnäh⁺ cha⁻ cha⁻ miih⁻ huu⁺ dsē⁻ llu⁺ ta⁻ la⁻ kih⁺ Cristo. Sa⁺ cha⁻ be⁺ kya⁺ jnääh⁺, pero kyah⁺ hnäh⁺ cha⁻ cha⁻ miih⁻. Hnää⁺ dsa⁻ hnäh⁺ pero jnääh⁺ sa⁺ taayh⁻ ta⁺. 11 Lä⁻ jiih⁺ na⁺, kyaah⁺ jnääh⁺, na⁻ kii⁻ dsē⁻ jnääh⁺, sa⁺ cha⁻ hmiih⁻ he⁻ kyeh⁺ jnääh⁺, kwa⁺ dsa⁻ jwē⁺te kya⁺ jnääh⁺, sa⁺ cha⁻ jee⁺ dsa⁺ tooh⁺ jnääh⁺. 12 Lä⁻ jiih⁺ ga⁺ hwa⁺ jnääh⁺ ga⁺ jmee⁺ jnääh⁺ ta⁺ mah⁺ cha⁻ he⁻ jmee⁺ bii⁺ kya⁺ jnääh⁺. Pero dso⁺ jwii⁺ ba⁺ kwēēh[~] dsa⁻ jnääh⁺, hi⁺ jnääh⁺ ngii⁺ jnääh⁺ he⁻ llu⁺ kih⁺ hi⁻ jwä[~] dso⁺ jwii⁺. Jēē⁺ jnääh⁺ wii⁺, pero kwēēh[~] ba⁺ dsē⁻ jnääh⁺. 13 Hlēēh⁺ dsa⁻ wii⁺ kya⁺ jnääh⁺, hi⁺ ngii⁺ jnääh⁺ llu⁺ kiyh⁺ kih⁺ Dio. Lä⁻ jiih⁺ na⁺, sa⁺ hii[~] lä⁻ jmää⁺ jnääh⁺ go⁻ te[~] jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, laa⁺ jnääh⁺ lä⁻ koo⁻ wa⁺ hlø⁻ he⁻ be[~] dsa⁻.

14 Sa⁺ ma⁻ siin⁺ he⁻ la⁻ mah⁺ jäh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ o⁻ hih⁺. He⁻ juuhn⁺ miih⁻ kyah⁺ hnäh⁺ ba⁺ la⁻, kih⁺ he⁻ laah⁺ hnäh⁺ lä⁻ koo⁻ gyuu⁻ kyaan⁺ hi⁻ hnaan⁺.

15 Ma⁻ke⁻ chaa⁻ gyaa¹ mil dsa⁻ hi⁻ hlēēh[~] hnäh^ʔ juu¹ kih¹ Cristo, pero jaa⁻ ba¹ hi⁻ ga⁻hlēēh¹ hnäh^ʔ lä⁻ ma¹ to⁻nē¹ he⁻ja⁻ laan¹ lä⁻koo⁻ tää¹ kyaah¹ hnäh^ʔ. Jēēh^ʔ jnä^ʔ ba¹ ga⁻jmeen¹ ga⁻lä⁻chaa⁻ hnäh^ʔ kyaah¹ ju¹hmēē^ʔ kih¹ Cristo Jesús. 16 He⁻ja⁻, chuun¹ kyaah¹ hnäh^ʔ, jmee¹ hnäh^ʔ lä⁻koo⁻ jmee⁻ jnä^ʔ. 17 He⁻ja⁻ ba¹ na⁻, ma⁻cheen⁻ Timotä dsa⁻jēē⁻ hnäh^ʔ. Peer⁻ hnaa⁻ jnih¹. Laay¹ lä⁻koo⁻ gyuu⁻ kyaan⁻, mi⁻tey¹ kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jnä⁻. Hi⁻ na⁻ jmee¹ lä⁻dsooh[~] hoh^ʔ hnäh^ʔ lä⁻koo⁻ mi⁻ten⁻ kih¹ Cristo. Jēēh^ʔ jmee⁻ ba¹ jnä^ʔ lä⁻koo⁻ ma⁻hlēēhn⁻ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ gwah⁻, wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee¹ tääyh¹.

18 Ko⁻llaa¹ hnäh^ʔ ma⁻jmääh⁻ hnäh^ʔ hñaa¹ kaah¹. Laah^ʔ hnäh^ʔ, jih¹koh^ʔ sa⁻ lloon[~] na¹jēēn⁻ hnäh^ʔ. 19 Pero चाह¹ ba¹ niin⁻ na¹jēēn⁻ hnäh^ʔ cher¹mah¹ lä⁻ja⁻ hnøø¹ Dio. Ma¹ja⁻ jēēn⁻ che¹ cha⁻ be¹ kih¹ hi⁻ jmää[~] hñii¹ kaah¹, o che¹ ko⁻ja⁻ hlēēh⁻ bih¹. 20 Jēēh^ʔ, he⁻ tøøh¹ jne¹ kyaah¹ Dio, tøøh¹ jne¹ kyaah¹ be¹ kiyh¹, sa⁻ la¹ kyaah¹ juu¹ he⁻ koo⁻ hlēēh¹ jne¹. 21 ¿Ha⁻ ba¹ lä⁻hnooh⁻ hnäh^ʔ? ¿Che¹ na¹jēēn⁻ hnäh^ʔ kyen¹ koo⁻ si¹hma⁻, o che¹ jmeen⁻ hnaan⁻ hnäh^ʔ kih¹ he⁻ hwaan¹?

5

Jaa⁻ dsa⁻ñuu^h ga⁻kaa¹ mē¹ jñah^ʔ

1 Hii¹ juu¹ cha⁻ koo⁻ he⁻ hliih¹ jwërte jee¹ kyah¹ hnäh^ʔ he⁻ sa⁻ jmee⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio. Jäyh^ʔ, chaa⁻ jaa⁻ jee¹ kyah¹ hnäh^ʔ hi⁻ kyaah¹ cho¹hmay⁻ (he⁻ hnøø¹ jäh⁻: mē¹ jmiiy⁻). 2 Ha⁻ ba¹ lä⁻ja⁻ he⁻ jmääh⁻ hnäh^ʔ hñaa¹ kaah¹. Llu¹ ga⁻ wa⁻ra⁻ jäh¹ kih¹ ki¹hooh¹ hnäh^ʔ mah¹ lleeh¹ hnäh^ʔ hi⁻

jmeē dso'kye- lä'na-, jee' kyah' hnäh'. ³ Ma'ke-
 sa' gyan' kyaah' hnäh', pero ma'ra' he- hää' ba'
 jnä' jee' kyah' hnäh' kyaah' jmi-llē' kin'. Ma' ba'
 jnä', ha- lä' jmeen' kih' hī- ga'jmeē' dso'kye- na-,
 lä'koo- he- gyan' ko-jøh' kyaah' hnäh' ba' ma-la'.
⁴ Ja- go-taah' hnäh' ko-jøh' kwaat~ kih' Jesucristo
 Dsa-jøøh' jnän, hi' jmeē' hnäh' kwaat~ he- hä'
 jmi-llē' kin' ko-jøh' kyaah' hnäh'. Ma'ja- kyaah'
 be' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän, ⁵ ngēē' hnäh'
 dsa- na- ja'goo- Tana' mah' wa'juu' jmi-ngo' kiyh'.
 Mah' lä'ja- lää' jmi-llē' kiyh' wa'ra- ga-tē' jee' jäh'
 Dsa-jøøh' jnän.

⁶ Sa' llu' he- jmääh' hnäh' hñaah' kaah'. ¿Che'
 sa' ñeh' hnäh', miih- ba' levadura lee' kaah' dsa-
 lä'kaa- koo- nää' tu'ka'? ⁷ Jñuuh' hnäh' levadura
 ma-gyuh- na- mah' leeh' hnäh' koo- nää' tu'ka'
 hmēē' ba' he- sa' kyaah' levadura, lä'llu' he-
 ma-na-jngēēh' hnäh' na'. Jēēh', he- llu' jnän'
 he- ga-jngēēh' dsa- Cristo hī- laa' borrego mäh'
 jnän'. ⁸ Lä' lä'koo- he- tøøh' jne' jmi' he- kyehn'
 borrego mäh' jee' sa' le' kih' levadura. He-ja- wa'
 jñuuhn' kih' he- hliih'. Mo'so' wa' jmeē' ga' jne' he-
 ngi' jmi-ngo' jnän'. He- na- la' lä'koh' levadura
 ma-gyuh-. Wa' kyeñ' koo- nēē' ba' hñädsē- lä'
 hnøø' kih' ju'dsoo'. He- na- la' lä'koo- he- kihñ'
 he'ñiih' he- sa' kyaah' levadura.

⁹ Lä' ma' ga'siñ' kyah' hnäh' jää', ga'jwēēhn'
 hnäh', mo'to' jmeē- hnäh' ko-jøh' kyaah' hī-
 ga-nää' kyaah' wa' hī- cha- hī-. ¹⁰ Sa' jwahn'
 kih' dsa- hī- sa' ma-heēh- juu' kih' Dio, hī-
 kaah~ wa' hī- cha- hī-, hī- hnøø' lih' cha-miih-

kuu', hiiy~ kih' dsa-, jmaäy~ jøøh' dio hi- na-laa-
kaah~ dsa-. Cher'mah' tøøh' ba' jne' jmi-gyuu+ la-,
ma-ra- he- tøøh' ba' jne' jee' kih' dsa- hi- jmee-
lä-na-. ¹¹ Lä-la- ba' ga-siin' kyah' hnäh'. Mo-to-
jme- hnäh' kō-jøh' kyaah' ni- ja- hi- jäh' laay'
øøh' jne' cher'mah' kaayh~ wa' hi- cha- hi-, hi-
cher'mah' hnøøy' liyh+ cha-miih- kuu', jmaäy~
jøøh' hi- na-laa- kaah~ dsa-, hlëëyh+ wi' kih' dsa+,
laay' lla'hiih-, hiiy~ kih' dsa+. Ni- ta+ kuh- hnäh'
kō-jøh' kyaayh'. ¹² Sa- ga-tëën' llan' ta' kih' hi- sa-
ma-heeh- juu' kih' Dio. Pero kih' hi- jmee- kō-jøh'
kyaah' jne', ¿he-la' sa' lla' jne' ta' kiyh'? ¹³ He-ja-
lleë- hnäh' hi- hlëëh' he' jee' kyah' hnäh'. Pero Dio
ba' lla' ta' kih' hi- sa- ma-heeh- juu' kiyh'.

6

*Ma' hnaah- øøyh' dsa-ta' cha'në' hi- sa-
ma-heeh- juu' kih' Dio*

¹ Cher'mah' cha- ja- hi- cha- hnii- kih' kyaah'
øøh-, ¿che' sa' lä-hiiyh' dsooy' në'ta' cha'në' ja-
hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio, lla- he- ma' dsooy'
cha'në' hi- laa' kyaa' Dio? ² ¿Che' sa' ñeh' hnäh'
lloo- kō- jmi' hi- na-jngëë' ba' llay' ta' kih' dsa-
jmi-gyuu+? He-ja- cher'mah' hñah+ hnäh' jwë' llah'
hnäh' ta' kih' dsa- jmi-gyuu+, he-la' sa' le' llah'
hnäh' ta' kih' kō- mi' juu' he- sa' la' juu+? ³ ¿Che'
sa' ñeh' hnäh' lla' jne' ta' kih' ángele ka-läh'? ¿Ha-
lä-ja- sa' le' lla' jne' ta' kih' hi- cha- jmi-gyuu+
la-? ⁴ He-ja- ga' ma-cha- kō- hnii- jee' kyah'
hnäh' jmi-gyuu+ la-, ¿he-la' go-tøøh' hnäh' goo- hi-
sa- ma-heeh- juu' kih' Dio? ⁵ Hlëëhn' lä-na- mah'

jä⁺ o⁻hih⁺ kyah⁺ hnäh⁺. ¿Ha⁻ lä⁺ la⁺ kyah⁺ hnäh⁺? ¿Che⁻ sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ øøh⁺ hnäh⁺ hi⁻ cha⁻ huu⁺ dsē⁻ llu⁺ kih⁺ mah⁺ mi⁻eey⁻ juu⁺ kyah⁺ hnäh⁺? ⁶ Lla⁻ he⁻ ma⁻ jmeeh⁺ hnäh⁺ lä⁻ ja⁻, te⁻ jēēh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ øøh⁺ hnäh⁺ mah⁺ ga⁻ nääh⁺ hnäh⁺ cha⁻ nē⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ juu⁺ kih⁺ Dio mah⁺ llay⁺ ta⁻ kyah⁺ hnäh⁺.

⁷ Kih⁺ he⁻ te⁻ jēēh⁺ hnäh⁺, ma⁻ hlääh⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ kyaah⁺ hnäh⁺. ¿He⁻ la⁺ sa⁻ kwēēh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ cher⁻ mah⁺ lla⁻ dsēy⁻ hnäh⁺? ¿He⁻ la⁺ sa⁻ kwēēh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ cher⁻ mah⁺ jmeeyh⁻ hnäh⁺? ⁸ Lla⁻ he⁻ ma⁻ kwēēh⁻ hoh⁺ hnäh⁺, lla⁻ dsēēh⁻ hnäh⁺ kih⁺ dsa⁻, mah⁺ jmeeh⁺ hi⁻ laa⁺ ja⁻ ba⁻ øøhn⁺.

⁹ ¿Che⁻ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺, lä⁻ jēē⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsē⁺, sa⁻ heyh⁺ ya⁻ jwii⁺ kih⁺ Dio? Ta⁻ mi⁻ gaa⁺ hnäh⁺ hñaa⁺. Hi⁻ sa⁻ na⁻ jee⁻ goo⁻ kaayh⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, kyaah⁺ hi⁻ jmää⁻ jøøh⁺ dio hi⁻ na⁻ laa⁻ kaah⁻ dsa⁻, kyaah⁺ hi⁻ na⁻ jee⁻ goo⁻ kaayh⁻ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ jñah⁺, kyaah⁺ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ jmee⁻ dsa⁻ mē⁻, kyaah⁺ dsa⁻ ñuu⁻ hi⁻ kaah⁻ he⁻ ba⁻ dsa⁻ ñuu⁻ dsa⁻ kyaayh⁺, hi⁻ he⁻ sa⁻ heh⁺ ya⁻ jwii⁺ kih⁺ Dio. ¹⁰ Lä⁻ ja⁻ hi⁻ hii⁻ kih⁺ dsa⁻, hi⁻ hee⁻ dsē⁻ kuu⁺, lla⁻ hiih⁻, hi⁻ jwä⁻ dso⁻ jwii⁺ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺, hi⁻ ga⁻ nää⁻ mi⁻ gaa⁺ dsa⁻, sa⁻ heyh⁺ ya⁻ jwii⁺ kih⁺ Dio. ¹¹ He⁻ ja⁻ ma⁻ laa⁺ ko⁻ llaa⁺ hnäh⁺. Pero na⁻ ma⁻ na⁻ che⁻ dso⁻ kye⁻ kyah⁺ hnäh⁺, ma⁻ na⁻ jngēēh⁻ hnäh⁺, hi⁻ lluu⁺ hnäh⁺ ta⁻ la⁻ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻, hi⁻ ta⁻ la⁻ kih⁺ Jmi⁻ lle⁻ kih⁺ Dio jnän⁻.

Hnøø⁺ dsa⁻ tooh⁻ jne⁻ jmeen⁻ lä⁻ hnøø⁺ Dio

¹² Ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ na⁻ ngēn⁻ jwē⁺ jmeen⁻, pero ja⁻ lä⁻ jē⁻ jmää⁺ ta⁻. Ga⁻ lä⁻ jē⁻ ba⁻ na⁻ ngēn⁻ jwē⁺ jmeen⁻,

pero sa⁺ jmeen⁻ mah⁺ sa⁺ lla⁻ dsëe⁻ kin⁺ ni⁺ miih⁻.
 13 Lä⁺ jë⁺ ma⁺, la⁺ kih⁺ tuh⁻ jne⁺, lä⁺ ja⁻ tuh⁻ jne⁺,
 la⁺ kih⁺ ma⁺. Pero kwee⁻ ba⁺ hee⁺ Dio lä⁻ to⁺. Sa⁻
 ga⁻ jmää⁺ Dio jne⁺ mah⁺ kaah⁺ jne⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻.
 Ga⁻ jmeey⁺ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne⁺ mah⁺ jmee⁺ ta⁺ he⁺
 kiyh⁺. Hi⁻ lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺, he⁻ llu⁺ jnän⁻ ba⁺ cha⁻ Dio.
 14 Hi⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁺, Dio hi⁻ ga⁻ mi⁻ jiih⁻ Dsa⁻ jøøh⁺
 jnän⁻, he⁺ ba⁺ hi⁻ he⁺ mi⁻ jiih⁻ jne⁺ ka⁻ läh⁺ kyaah⁺ be⁺
 kiyh⁺.

15 ¿Che⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne⁺ la⁻
 ma⁻ la⁺ koo⁻ ba⁺ kyaah⁺ Cristo? ¿Che⁺ jñuuhn⁺ jaa⁻
 hi⁻ ma⁻ laa⁺ koo⁻ kyaah⁺ Cristo mah⁺ kwëëhn⁺ jaa⁻
 dsa⁻ mē⁺ hi⁻ hnëe⁻ hñii⁺ kyaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻?
 Ni⁺ miih⁻ sa⁻ sooh⁻ lä⁺ ja⁻. 16 ¿O che⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺
 jaa⁻ hi⁻ kyaah⁺ dsa⁻ mē⁺ hi⁻ ngē⁺ kyaah⁺ wa⁺ hi⁻
 cha⁻ hi⁻, ma⁻ laay⁺ koo⁻ jmi⁻ ngo⁺ kyaayh⁺? Jëeh⁺,
 lä⁺ koo⁻ na⁻ sñ⁺ juu⁺ kih⁺ Dio: “Lä⁺ uu⁺ lee⁺ jaa⁻ ba⁺”.
 17 Pero hi⁻ jmee⁻ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻,
 kyey⁻ koo⁻ ba⁺ jmi⁻ lle⁺ kyaayh⁺.

18 Hää⁻ hnäh⁺ hñaa⁺ cha⁻ miih⁻, ta⁺ kaah⁺ wa⁺ hi⁻
 cha⁻ hi⁻. Jëeh⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻ jyoh⁺ dso⁺ kye⁻
 he⁻ jmee⁻ dsa⁻, sa⁻ hnoo⁻ dsoo⁺ kih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kiyh⁺.
 Pero hi⁻ kaah⁺ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ jmeeyh⁺ hñiiy⁺
 ba⁺ ja⁻. 19 ¿O che⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺, heh⁺ jmi⁻ ngo⁺
 jnän⁻ la⁺ gwah⁻ kih⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngñi⁺? Hi⁻ he⁺ hää⁻
 neh⁺ tuh⁻ dsë⁻ jne⁺ hi⁻ ga⁻ kwëëh⁻ Dio jne⁺. Hi⁻ sa⁻
 laa⁺ jne⁺ dsa⁻ jñu⁺ jmi⁻ ngo⁺ jnän⁻, Dio ba⁺ he⁺ hi⁻ laa⁺
 dsa⁻ jñu⁺. 20 Jëeh⁺, hmooh⁺ kyaah⁺ ga⁻ laa⁺ Dio jne⁺.
 He⁻ ja⁻ kyaah⁺ jmi⁻ ngo⁺ jnän⁻ wa⁺ jmeen⁻ jñu⁺ kih⁺
 Dio, hi⁻ lä⁺ ja⁻ kyaah⁺ jmi⁻ lle⁺ jnän⁻, jëeh⁺ lä⁻ to⁺ he⁻
 la⁻ la⁺ kiyh⁺.

7

Hweh-la' he-jeē~ dsa-goo-

¹ Na' jēehn' kyah' hnäh' juu' he- ga'siäh' hnäh' kin'. Llu' la' kih' dsa- cher'mah' sa- ga'jeey' gooy-. ² Pero kih' he- kaah~ dsa- wa' hi- cha- hi-, he-ja- jwahn', lä'jaa- dsa-nūuh- wa' kyaay' jaa- dsa-mē', hi- lä'jaa- dsa-mē', wa' kyaay' jaa- dsa-nūuh-. ³ Hih' dsa-nūuh-, hnøø' mi-tey' kyaah' dsa-mē' kyaay'. Ja-ba' lä'ja- dsa-mē' hnøø' mi-tey' kyaah' dsa-nūuh- kyaay' ka-läh'. ⁴ Jēeh' dsa-mē' sa- laay' juu' jmi-ngo' kiyh', dsa-nūuh- ba' laa' juu'. Lä'ja- ka-läh' dsa-nūuh-, sa- laay' juu' jmi-ngo' kiyh', mēy' ba' laa' juu'. ⁵ Lä'uuy' ba', dsa-mē' dsa-nūuh-, sa- le' jäyh- he- sa- hnoon' ni' miih-. Pero cher'mah' lä'uuy' ga'taayh' juu' kwee- lä'øøy' miih- jmi' ta'ko-jiih' dsa-taayh' ngiiy' kiyh' kih' Dio, llu' ba'. Hi- ga' ma-ngēē' he- ja-, wa' mi-tey' ka-läh' lä'uuy' mah' lä'ja- sa- kaah' Tana', wa'ra- sa- ga-lä-be' dsēy'.

⁶ He- jwahn- lä-na-, he- kwan- jwē' ba', ja- he- jmeen- mada-. ⁷ Hnoo' ga' jnä' wa'ra- jäh' kih' lä-jēē- ba' dsa- kwēeh' dsē' lä'koō- jnä'. Pero lä'jaa- lä'jaa- jne' ga'hñah' jne' lä'koō- te' he- ga'kwa' Dio. Jaa- jmee' koō-, hi- jñah' jmee' jyoh'.

⁸ Kih' hi- sa- ga' ma-jeē' goo- hi- lä'kye- kih' dsa- hñi', jwahn-, llu' la' kiyh' cher'mah' ga'jäy' hñiiy' lä'koō- jnä'. ⁹ Pero cher'mah' sa- ga'kwēeh' dsēy' jäy' hñiiy' lä'jiih' jmi' chaay-, wa' jeey' gooy-. Jēeh' llu' ga' he- jeey' gooy- lä'koh' ga' he- tu-ja- tuh-dsēy' kih' wa' hi- cha- hi-.

10 Pero kih¹ hi⁻ ma⁻na⁻jee⁻ goo⁻, jmeen⁺ mada⁻, (ja⁻ he⁺ hñiin⁺ jwahn⁺, Dio ba⁺ hi⁻ jäh⁺), dsa⁻më⁺ ta⁻ wa⁺ beey¹ dsa⁻ñuu^{h-} kya^{a-}. 11 Cher⁺mah¹ ga⁻beey¹ øøyh⁻, sa⁺ wa⁺ jee¹ gooy⁻ kya^{a-}h⁺ jñah⁺, o wa⁺ dsa⁻jee¹h⁻ kya^{a-}h⁺ dsa⁻ñuu^{h-} kya^{a-}y¹ ba⁺. Hi⁺ kih¹ dsa⁻ñuu^{h-} jwahn⁺, sa⁺ wa⁺ beey¹ dsa⁻më⁺ kya^{a-}y¹.

12 Pero kih¹ jee⁺ lä⁻jëë⁺ ga⁺ jñah⁺, jnä⁺ jwahn⁺ (ja⁻ he⁺ Dio). Cher⁺mah¹ chaa⁻ jaa⁻ øøh⁻ jne⁺ hi⁻ kya^{a-}h⁺ dsa⁻më⁺ hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio, hi⁺ cher⁺mah¹ heeh⁻ ba⁺ dsa⁻më⁺ gya⁺ kya^{a-}h⁺ øøh⁻ jne⁺ he⁺, sa⁺ wa⁺ beey¹. 13 Hi⁺ cher⁺mah¹ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻më⁺ øøh⁻ jne⁺ hi⁻ kya^{a-}h⁺ dsa⁻ñuu^{h-} hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio, hi⁺ cher⁺mah¹ heeh⁻ ba⁺ dsa⁻ñuu^{h-} gya⁺ kya^{a-}h⁺ øøh⁻ jne⁺ he⁺, sa⁺ wa⁺ beey¹. 14 Jëeh⁺, dsa⁻ñuu^{h-} hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio, ma⁻na⁻jngëë⁺ ta⁻la⁻ kih¹ mëy⁺. Hi⁺ ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ dsa⁻më⁺ hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio, ma⁻na⁻jngëë⁺ ta⁻la⁻ kih¹ dsa⁻ñuu^{h-} kya^{a-}y¹. Wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih¹ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻, chih⁻ kya^{a-}y¹ jä⁺ lä⁻ ma⁻sah⁺ ja⁻ba⁺. Pero ta⁻ko⁻jiih¹ tääy^{h-} ko⁻jøh⁺ ma⁻na⁻jngëë⁺ bih¹. 15 Pero cher⁺mah¹ hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih¹ Dio ga⁻beey¹ dsa⁻kya^{a-}y^{h-}, wa⁺ beey¹ kih¹. Cher⁺mah¹ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻, sa⁺ la⁻ he⁻ wi⁺ kih¹ dsa⁻më⁺ dsa⁻ñuu^{h-} øøh⁻ jne⁺ he⁻ dsa⁻taay^{h-} ko⁻jøh⁺. He⁻ hi⁺ ti⁺ jnän⁻ ba⁺ ga⁻tëeh¹ Dio jne⁺. 16 Jëeh⁺ hne⁻ dsa⁻më⁺ øøhn¹, sa⁺ ñeh⁻ hne⁻ che⁺ lä⁻leh¹ lääh⁺ dsa⁻ñuu^{h-} kya^{a-}h⁺. Lä⁻ja⁻ hne⁻ dsa⁻ñuu^{h-}, sa⁺ ñeh⁻ che⁺ lä⁻leh¹ lääh⁺ dsa⁻më⁺ kya^{a-}h¹.

Wa⁺ heeh⁻ ba⁺ jne⁺ dsa⁻toohn⁻ lä⁻koø⁻ ma⁻tøøhn⁻ la⁻

17 Lăˊjaaˊ lăˊjaaˊ jneˊ, waˊ dsaˊtoohnˊ kyaahˊ heˊ gaˊhñahˊ jneˊ kihˊ Dsaˊjðøhˊ jnänˊ, läˊkooˊ maˊ gaˊtëehˊ Dio jneˊ. 18 Cherˊmahˊ maˊngëëˊ maˊtuyˊ jmiˊngoˊ kyahˊ läˊ maˊ gaˊtëehˊ Dio hneˊ, jäˊ baˊ hneˊ läˊnaˊ. Pero cherˊmahˊ saˊ gaˊtuyˊ jmiˊngoˊ kyahˊ läˊ maˊ gaˊtëehˊ Dio hneˊ, saˊ jmeeˊ biiˊ uuhˊ jmiˊngoˊ kyahˊ. 19 Saˊ chaˊ heˊ hnøøˊ jähˊ niˊ miihˊ heˊ gaˊwihˊ jmiˊngoˊ jnänˊ, o heˊ saˊ gaˊwihˊ. Kihˊ jeeˊ läˊjēˊ, hnøøˊ nuuhˊ jneˊ madaˊ kihˊ Dio baˊ. 20 Lăˊjaaˊ lăˊjaaˊ waˊ jäyˊ baˊ kihˊ läˊ maˊtäähˊ jaˊ, läˊkooˊ maˊ gaˊheeyhˊ kihˊ Dio. 21 Cherˊmahˊ maˊ naˊhnëehˊ jmeehˊ taˊ kihˊ dsaˊ, läˊkooˊ maˊ gaˊtëeyhˊ hneˊ, taˊ jmeeˊ chaˊmiihˊ huuhˊdsēˊ. Pero cherˊmahˊ chaˊ jwēˊ kyahˊ läähˊ hñaaahˊ, kwaˊ beˊ lääˊ hñaaahˊ. 22 Jëehˊ jaaˊ hiˊ maˊ naˊhnëëˊ jmeeˊ taˊ kihˊ dsaˊ läˊkooˊ maˊ gaˊtëehˊ Dio, maˊ naˊlaaˊ bihˊ kihˊ Dio. Pero jaaˊ hiˊ saˊ naˊhnëëˊ jmeeˊ taˊ kihˊ dsaˊ läˊkooˊ maˊ gaˊtëehˊ Dio, naˊ maˊnaˊhnëëyˊ jmeeyˊ taˊheˊ kihˊ Cristo baˊ. 23 Hmoohˊ kyaahˊ gaˊlaaˊ Dio jneˊ, heˊ jaˊ taˊ hnëëˊ hnähˊ hñaaahˊ mahˊ jmeehˊ taˊ kihˊ dsaˊ läˊjmiˊ läˊjeˊ. 24 Lăˊjaaˊ lăˊjaaˊ hnähˊ øøhnˊ, waˊ täähˊ hnähˊ kihˊ läˊkooˊ maˊtäähˊ hnähˊ naˊ, läˊkooˊ maˊ gaˊheehˊ hnähˊ kihˊ Dio.

Nuuhˊ kihˊ dsaˊmëˊ dsaˊñnuuhˊ hiˊ saˊ naˊjēēˊ gooˊ

25 Kihˊ dsaˊñnuuhˊ hiˊ saˊ maˊkaahˊ dsaˊmëˊ hiˊ kihˊ dsaˊmëˊ hiˊ saˊ maˊkaahˊ dsaˊñnuuhˊ, juuˊ heˊ kwanˊ laˊ saˊ laˊ madaˊ kihˊ Dio. Pero saˊ laˊ kyaahˊ juuˊ taˊjmahˊ. Jëehˊ maˊläˊñihˊ dsēˊ Dio kinˊ heˊjaˊ hlëëhnˊ juˊdsooˊ jmahˊ baˊ. 26 Läˊkooˊ laˊ jmiˊ heˊ tøøhnˊ naˊ, kihˊ heˊjaˊ laanˊ, goˊlluˊ gaˊheˊ goˊtaahˊ hnähˊ läˊkooˊ maˊtäähˊ hnähˊ naˊ. 27 Cherˊmahˊ

chaā dsā-mē' kyaah̄', ta' jmeē huūdsē̄ beeh̄' hnih̄'. Hi' cher'mah̄' sa' chaā dsā-mē' kyaah̄', ta' jmeē bii' jeeh̄' gooh̄'. ²⁸ Cher'mah̄' ga' kyaah̄ dsā-mē', sa' la' hlih̄'. Lā'jā chih̄-mē' kwaā, cher'mah̄' ga' kaaȳ' dsā-ñuūh̄, sa' jmeeȳ' hlih̄'. Pero kih̄' hī̄ dsā-jee' goō, jā' chā-miih̄ huūdsē̄ nē' kiyh̄'. Hi' hnoon' wa'rā jāh̄' kih̄' ni' miih̄ he' jā sa' jeeh̄' hnäh̄'.

²⁹ Ma'ngoo' ya'jäh̄' jmī', he'jā na' jwahn̄' øøhn̄': Na' ta' cha'nē', hih̄' hī̄ kyaah̄' dsā-mē', lä'koō he' sa' kyaah̄' bih̄' wa' jmeeȳ'. ³⁰ Hih̄' hī̄ ti-meeh̄ dsē', wa' gaa' dsēȳ'. Hih̄' hī̄ jēē̄ dsē', wa' jmeeȳ' lä'koō he' sa' jēē̄ dsēȳ'. Hih̄' ga'nää' la' løø', wa' jmeeȳ' lä'koō he' sa' cha' kiyh̄' ba'. ³¹ Hih̄' hī̄ koooh̄' jmeē he' cha' jmi-gyuū' la', wa' jmeeȳ' lä'koō he' sa' jmeē bii' kiyh̄' ba'. Jeeh̄' lä'jē̄ he' jēē̄' jne' jmi-gyuū' la', he' dsa-ngēē' ba' jā'.

³² Hnoon' wa'rā jāh̄' kih̄' sa' cha' ba' he' kih̄' kah̄' hnäh̄' huūdsē̄. Dsā-ñuūh̄ hī̄ sa' ga' ma-jee' goō, hī̄ he' hnaah̄ Dio, hnooyh̄ ha' lä' jee' tih̄' dsē' Dio ba'. ³³ Pero hī̄ kyaah̄' dsā-mē', kye-gyih̄' huūdsē̄ kih̄' he' cha' jmi-gyuū' la', hnooyh̄ ha' lä' jee' tih̄' dsē' mēȳ' ba'. ³⁴ Lā'jā ka'läh̄, kah̄' ba' la' kih̄' dsā-mē' hī̄ kyaah̄' dsā-ñuūh̄, hi' kih̄' chih̄-mē' kwaā hī̄ tääh̄' hñiī'. Chih̄-mē' kwaā he', hnaah̄ gyih̄' Dio, ngēēȳ hñiiȳ' kyaah̄' jmi-lle' kiyh̄' kih̄' Dio. Pero hī̄ na' jee' goō, kye-gyih̄' huūdsē̄ kih̄' he' cha' jmi-gyuū' la', hnooyh̄ ha' lä' jee' tih̄' dsē' dsā-ñuūh̄ kyaaȳ' ba'. ³⁵ He' la' ma'jwahn̄' mah̄' jmää' ta' kyah̄' hnäh̄'. Jā'

he- hnoon¹ han` kyah¹ hnäh^ʔ. Hnoon¹ go'taah¹ hnäh^ʔ lä'koo- lle' kyah¹ hnäh^ʔ mah¹ hnaah¹ hnäh^ʔ Dsa-jøøh¹ jnän` lä'kaa- tuh-hoh^ʔ hnäh^ʔ.

³⁶ Cher'mah¹ jaa- dsa- chaa- chih-më^ʔ kyaa¹ hi- ma-të^ʔ ji-ñe- jee¹ gooy-, hi⁺ cher'mah¹ jmeey⁻ huu¹dsë- sa⁻ sooh~ jäy¹ hñiiy^ʔ, hi⁺ laay^ʔ, jmee⁻ bii¹ jee¹ gooy-, wa' jee¹ gooy-. Jëeh^ʔ lä'ja- lla⁺ dsëy¹, sa⁻ la¹ hliih¹. ³⁷ Pero cher'mah¹ chaa- jñah^ʔ hi- ma-jmee^ʔ koo- ba' huu¹dsë-, hi⁺ sa⁻ la¹ kyaah¹ he- wii^ʔ, jmeey⁻ lä'koo- hyoh- dsëy¹ ba', cher'mah¹ ma-jmeey^ʔ koo- ba' huu¹dsë- sa⁻ kwaay¹ chih-më^ʔ kyaay¹ jee^ʔ goo-, he- jmeey⁻ llu¹ ba' ja-. ³⁸ Heh¹ lä'ja-, cher'mah¹ hi- ga⁺kwaä¹ chih-më^ʔ kyaa¹ jee^ʔ goo-, jmeey⁻ llu¹ ba' ja-. Pero cher'mah¹ sa⁻ ga⁺kwaay¹ jee^ʔ goo-, llu¹ ga' he- jmeey¹ lä'ja-.

³⁹ Dsa-më^ʔ hi- na-jee⁻ goo-, laay¹ kyaa¹ jaa- dsa-ñuu^{h-} lä'hih⁺ kih¹ ley, ta'ko⁻jiih¹ chaa- dsa-ñuu^{h-} kyaay¹. Pero cher'mah¹ ga⁺juu¹ dsa-ñuu^{h-}, ma⁻cha- jwë¹ kiyh¹ jee¹ gooy- ka-läh^ʔ kyaah¹ hi- tih¹ dsëy¹, la⁺ ra⁺ laä¹ jaa- dsa-ñuu^{h-} hi- ma-heeh⁻ juu¹ kih¹ Dio. ⁴⁰ Hi⁺ jnä^ʔ laan⁺, llu¹ ga' la¹ kiyh¹ cher'mah¹ ga⁺jäy^ʔ hñiiy^ʔ. Pero sa⁻ la¹ kyaah¹ huu¹dsë- ta⁺jmah¹ he- ma⁻jwahn¹ lä⁺na⁺, jëeh^ʔ kyaah¹ ba' jnä^ʔ Jmi⁻lle^ʔ kih¹ Dio.

8

Ma' he- kwëeh~ dsa- dio hi- na-laä- kaah~ dsa-

¹ Na¹ ngëen¹ juu¹ kyah¹ hnäh^ʔ kih¹ ma¹ he- kwëeh~ dsa- dio hi- na-laä- kaah~ dsa-. Lä⁺jëë⁺ ba' jne¹ kyuu^{h~} jne¹ ma⁺ miih-. Hi⁺ ta⁻la⁺ kih¹ he- kyuu^{h~} jne¹, he⁻ja- gwa^ʔ jmään¹ hñaan¹ kaah¹. Pero he-

hnää⁺ jne⁻ dsa⁻kyaahn⁻, he⁻ na⁻ kwa⁺ be⁻ he⁻ dsa'toohn⁻ cha⁻ga'miih⁻ llu¹kyaah⁻ Dio. ² Hi⁻ laa⁻ kyuu⁻h~ cha⁻miih⁻, sa⁻ ga⁻ ma⁻kyuu⁻yh~ lä⁻koo⁻ te¹ lle¹lä⁻kyuu⁻yh~. ³ Pero jaa⁻ hi⁻ hnää¹ Dio, kyuu⁻ ba⁻ Dio hi⁻ he⁻.

⁴ Kih¹ ma¹ he⁻ lla⁻ dsa⁻ cha⁻në⁻ dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaah~ dsa⁻, ma⁻ñe⁻ ba⁻ jne⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ laa¹ dio he⁻ ni⁻ miih⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Jaa⁻ ba⁻ Dio chaa⁻. Sa⁻ chaa⁻ ga⁻ jñah⁻ Dio. ⁵ Ma⁻ke⁻ gyuu⁻h¹ hwa¹ la⁻ jäh⁻ dsa⁻ chaa⁻ ja⁻ hi⁻ jaa⁻ dio, (jëh⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ chaa⁻ jwëë⁻ dio, hi⁻ lä⁻ja⁻ chaa⁻ jwëë⁻ dsa⁻kaah⁻ka⁻läh⁻). ⁶ Pero jnä⁻ jne⁻, jaa⁻ Dio ba⁻ chaa⁻ hi⁻ laa¹ Täa⁻ jnän⁻. Ga⁻lä⁻jë⁻ ba⁻ he⁻ cha⁻, hñiiy⁻ ba⁻ ga⁻jmeey⁻, hi⁻ ga⁻jmääy¹ jne⁻ mah¹ jmää¹ jne⁻ kiyh¹. Hi⁻ jaa⁻ ba⁻ Dsa⁻jøøh¹ jnän⁻ chaa⁻. Hi⁻ he⁻ he⁻ Jesucristo. Ta⁻la⁻ kiyh¹ ba⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻jë⁻, lä⁻ja⁻ ta⁻la⁻ kiyh¹ ba⁻ chaa⁻ jne⁻ ka⁻läh⁻.

⁷ Pero ja⁻ lä⁻jëë⁻ kyuu⁻h~ ha⁻ lä⁻ la¹ juu¹ la⁻. Ko⁻llaa⁻ hi⁻ ma⁻ tëë¹ jmee⁻ he⁻ kih¹ dio hi⁻ na⁻laa⁻, gwa⁻ hu⁻dsë⁻ kiyh¹ kyaah⁻ dio he⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻kuyh⁻ ma¹ he⁻ lla⁻ dsa⁻ cha⁻në⁻ hi⁻ he⁻. Kih¹ he⁻ sa⁻ la¹ koo⁻ ba⁻ hu⁻dsë⁻ kiyh¹, he⁻ja⁻ laay⁻ mi⁻sayh⁻ hñiiy⁻. ⁸ Dsoo⁻ ba⁻, ja⁻ kyaah⁻ he⁻ kih⁻hih⁻ jne⁻ na⁻, jmee⁻ he⁻ hnää¹ Dio jne⁻. Ja⁻ kyaah⁻ he⁻ kih⁻hih⁻ jne⁻ na⁻, jmee⁻ lee⁻ jne⁻ lluu⁻¹ cha⁻ga'miih⁻, ni⁻ sa⁻ jän⁻ hlih¹ cher⁻mah¹ sa⁻ ga⁻kihn⁻ lä⁻jë⁻ nëë¹ he⁻ cha⁻.

⁹ Ma⁻ke⁻ na⁻ngë¹ jne⁻ jwë¹ kih⁻hihn⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻, hnøø¹ lee⁻ jne⁻ mah¹ sa⁻ täh⁻ hi⁻ sa⁻ la¹ koo⁻ ba⁻ hu⁻dsë⁻ kih¹, kwaat~ jnän⁻. ¹⁰ Cher⁻mah¹ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ la¹ koo⁻ hu⁻dsë⁻ kih¹, ga⁻jëëy¹ hnäh⁻,

h̄i- ma-ky^{uuh}~ miih-, tääh' hnäh' né' mes~ koo' jee' tääh' heeh- kih' dio h̄i- na-laa' he', goo- la' kiyh', jä- lä-hee' dsëy' kuyh- he- ma-lla' dsa- cha'në' heeh- ja-. ¹¹ He-ja-, dsoo' kyah' hnäh' h̄i- ma-ky^{uuh}~ miih-, täh' øøh' h̄i- sa' cha- be' kih', hi- kih' h̄i- he' ba', ga-juu' Cristo. ¹² Lä-ja-, cher'mah' ga-jmeeh' hnäh' hñaa- hoh' kih' øøh' jne', hi- jmeeh- hnäh' sa' kye'e' huu'dsë- kih' h̄i- sa' cha- be' kih', he- ma-hlääh- hnäh' kih' Cristo ba' ja-. ¹³ He-ja- cher'mah' ma' he- kih' jne', jmeen' täh' jaa- øøhn', mo-so' kih' ga' jne' ka-läh' ngo' jih'koh' mah' sa' jmeen' tēh' øøh' jne'.

9

Na-ngë' jwë' apóstole hyoh- miih- he- jmee' bii' kiyh'

¹ ¿Che' sa' laan' apóstol laah' hnäh'? ¿Che' sa' na-ngën' jwë' jmeen' lä'koo- jmee' jñah' apóstole? Jëeh', ma-ra' he- ga-jëen- Jesús Dsa-jøøh' jnän'. Hi- kih' he- ga-heeh' hnäh' juu' kiyh', he- ja- jmee' lii- ta' he- jmeen' kih' Dsa-jøøh' jnän'. ² Cher'mah' kih' jñah', sa' laan' apóstol, pero kyah' hnäh' ma-ra' ju'dsoo' laan'. Jëeh', lä'llu' he- kyaah' hnäh' Dsa-jøøh' jnän', he- ja- jmee' lii- ma-ra' he- laan' apóstol.

³ Juu' la- jmää' lään' hñiin- kih' h̄i- sa' taah- jnä' ta'. ⁴ ¿Che' sa' na-ngë' jnääh' jwë' he- hñah' jnääh' he- kih' hih' jnääh'? ⁵ ¿Che' sa' na-ngë' jnääh' jwë' jää' jnääh' dsa-më' h̄i- laa' øøh- jne' lä'koo- jmee' jñah' apóstole, ja-ba' lä'koo- jmee' øøh' Dsa-jøøh' jnän' kyaah' Pee' ka-läh'? ⁶ ¿Che' ma-la' jnä' ba'

kyaah' Bernabé jmee' bii' jmee' jnaäh' ta' mah' jnaäh' jnaäh' he' kih'hih' jnaäh'? 7 ¿Ha- chaa- hlø' hi- tääh' jmee' ta' kwaat~ kih' hñii'? ¿Ha- chaa- hi- jmee' ta' koo- hwa' mah' sa' kuyh- he- jngëey-? ¿Ha- chaa- hi- hää- koo- nää' jah' mah' sa' hiyh~ juh' kih'? 8 ¿Che' laah' hnäh' hlëehn' he- la- lä'koh' hlëeh' wa' hi- cha- hi-? ¿Che' sa' na-sii- lä'ja- né' ley? 9 Jëeh', né' ley kih' Moisé na-sii-: "Ta' kii- hoo' kya' jee' jmeey' ta'." He- ga'jah' Dio lä'ja-, ja' ma-la' kih' kya' ja- ma' kyey- huu'dsë-. 10 He- kyey- huu'dsë- jnä' jne' ba' ja-, he-ja- ba' ja- na-sii- lä'ja-. Jëeh', hi- mi-llu' hwa', lä'kye- hi- mi-llu' mi'ju-, ma'ra' he- cha- o-jøh' dsë- kiyh' liyh' kih' ta' he- jmeey' ja-. 11 Mi'ju- he- la' kih' Dio ga'jnee' jnaäh' neh' tuh-hoh' hnäh', he-ja- ¿ché' jmee' hii- cher'mah' ga'ngii' jnaäh' miih- he- cha- kyah' hnäh'? 12 Cher'mah' jñah' ba' cha- jwë' kih' hyoyh' he- cha- kyah' hnäh', cha-ga'miih- na-ngë' jnaäh' jwë' hñah' jnaäh' he- ja-.

Hi' ma'ke' cha- jwë' jmee' jnaäh' lä'ja-, sa' ga'chuu' jnaäh' ni' miih- kyaah' hnäh'. Ga'kwëeh' ba' dsë- jnaäh' mah' sa' jmee' dsa- jyoh' huu'dsë- jee' kwa- jnaäh' ju'hmeë' kih' Cristo. 13 ¿Che' sa' ñeh' hnäh', lä-jëë- hi- jmee' ta'he' neh' gwah', kyaah' ja-ba' he- dsa-ka' dsa- neh' gwah' ja- jnä- he- kuyh-? Hi' lä'ja-, hi- jmee' ta' né' na'hyoo', kuyh- kih' he- dsa-ka' dsa- né' na'hyoo' ja-. 14 Lä'ja- ka-läh', ga'jmeë' Dsa-jøh' jnän' mada', hi- na-hñaa' kwa' ju'hmeë', ta' kih' ju'hmeë' ja-ba' wa' kuyh-.

15 Pero jnä', ni' koo- hä' sa' ma-ngiin' he- ja-

kyah¹ hnäh^ʹ, ni⁺ sa⁺ s̄in⁺ lä⁺la⁻ mah¹ kwēeh¹ jnä^ʹ
 miih⁻ he⁻ cha⁻ kyah¹ hnäh^ʹ. Llu¹ ga^ʹ he⁻ juun^ʹ
 kyohn⁻ lä⁻koh^ʹ ga^ʹ he⁻ j̄nuuh¹ dsa⁻ kin⁻ he⁻ chaan⁻
 llu¹ he⁻ sa⁺ koon⁻ j̄neen¹ he⁻ kwan⁺ juu¹. ¹⁶ Pero sa⁺
 cha⁻ he⁻ kih¹ he⁻ jmään⁻ h̄niin⁺ j̄øøh¹ he⁻ kwan⁺
 ju¹hmēē^ʹ kih¹ Cristo. Jēeh^ʹ, ma⁻na⁻hä^ʹ goon⁺,
 he⁻ja⁻ jmee⁺ bii¹ kin⁺ kwan⁻ juu¹ na⁻. Jw̄h̄ jnä^ʹ
 cher^ʹmah¹ sa⁺ ga^ʹ mi⁻ten⁻ he⁻ kwan⁻ ju¹hmēē^ʹ kiyh¹.
¹⁷ Cher^ʹmah¹ hyoh⁻ dsen⁺ kwan⁻ juu¹ kih¹ Dio, hyoh⁻
 ba^ʹ jnä^ʹ j̄neen¹. Hi⁺ ma⁻ke⁺ sa⁺ hyoh⁻ dsen⁺ jmeen⁻
 ta^ʹ la⁻, ma⁻ra⁺ he⁻ mi⁻ten⁻ ba^ʹ ta^ʹ he⁻ hä^ʹ goon⁺.
¹⁸ ¿Hee⁻ ba^ʹ j̄neen¹ ja⁻? He⁻ chaan⁻ llu¹ he⁻ sa⁺ koon⁻
 j̄neen¹ he⁻ kwan⁺ ju¹hmēē^ʹ kih¹ Cristo. He⁻ ja⁻ ba^ʹ
 ja⁻ j̄neen¹. Kih¹ he⁻ja⁻, sa⁺ nḡin⁺ ni⁺ miih⁻ he⁻ cha⁻
 kyah¹ hnäh^ʹ lä⁻koo⁻ na⁻nḡen¹ jw̄e¹ jmeen⁻.

¹⁹ Ni⁺ jaa⁻ sa⁺ chaa⁻ h̄i⁻ jmee⁺ hih⁺ kin⁺, he⁻
 jmeen⁻ lä⁻ja⁻. Pero ma⁻ra⁺ he⁻ jmee⁺ ba^ʹ jnä^ʹ ta^ʹhe⁻
 kih¹ lä⁻jēē⁺ mah¹ lä⁻ja⁻ leeh⁺ ga^ʹ jnä^ʹ jw̄ēē^ʹ dsa⁻
 kih¹ Cristo. ²⁰ He⁻ja⁻ jee^ʹ kih¹ judiu, jmään⁻ h̄niin⁺
 lä⁻koo⁻ jaa⁻ judiu, mah¹ leehn⁺ dsa⁻ judiu. Hi⁺
 jee^ʹ kih¹ h̄i⁻ mi⁻te¹ ley (ma⁻ke⁺ sa⁺ jmee⁺ ley hih⁺
 kin⁺) jmeen⁻ lä⁻koo⁻ h̄i⁻ mi⁻te¹ ley ba^ʹ, mah¹ lä⁻ja⁻
 leehn⁺ dsa⁻ h̄i⁻ mi⁻te¹ ley ja⁻. ²¹ Hi⁺ kih¹ h̄i⁻ sa⁺
 kyuu^h ley, lä⁻koo⁻ he⁻ sa⁺ kyuu^h ley ba^ʹ jmeen⁺,
 mah¹ lä⁻ja⁻ leehn⁺ dsa⁻ h̄i⁻ sa⁺ kyuu^h ley. (Pero
 ja⁻ kih¹ he⁻ sa⁺ kyaahn^ʹ ley kih¹ Dio, mi⁻te¹ ba^ʹ
 jnä^ʹ ley kih¹ Cristo.) ²² Hi⁺ jee^ʹ kih¹ h̄i⁻ sa⁺ beē^ʹ
 huud^ʹdsē⁻ kih¹, ga^ʹ jmään⁻ h̄niin⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ sa⁺ beē^ʹ
 huud^ʹdsē⁻ kin⁺. Hi⁺ jee^ʹ kih¹ jee^ʹ lä⁻jēē⁺, kwee⁻ ba^ʹ
 ga^ʹ jmeen¹ kyaayh^ʹ, mah¹ lä⁻ja⁻ jnøøhn⁺ ha⁻ lä⁻jee^ʹ
 lään^ʹ ko⁻llaa^ʹ dsa⁻. ²³ Kwaat⁻ kih¹ ju¹hmēē^ʹ ba^ʹ

jmeen⁺ he⁻ la⁻, mah⁺ ko⁻jøh⁺ ba⁺ lä⁺cha⁻ he⁻ llu⁺
kin⁺ kyaah⁺ hi⁻ nuu⁻ ju⁺hmëë⁺ he⁻ kwan⁺ la⁻.

24 Ñeh⁺ ba⁺ hnäh⁺, jee⁺ hlii⁺ jwëë⁺ dsa⁻, jaa⁻ ba⁺ hi⁻
lih⁺. Hi⁻ he⁺ lle⁺ kih⁺ hyoh⁺ jñee⁺. Lä⁺ja⁻ hnøø⁺ kwah⁺
hnäh⁺ be⁺ jee⁺ hnaah⁺ hnäh⁺ Dio mah⁺ lä⁺ja⁻ hñah⁺
hnäh⁺ koo⁻ he⁻ la⁺ kwa⁺ Dio. 25 Lä⁺jëë⁺ hi⁻ hnøø⁺
lih⁺ jee⁺ kooy⁺, mi⁻lluuy⁺ hñiiy⁺ kih⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ jmee⁺
jwëih⁺ kiyh⁺ mah⁺ liyh⁻ koo⁻ coron he⁻ dsa⁻hee⁺.
Pero jne⁺ mi⁻lluun⁺ jne⁺ hñaan⁺ mah⁺ leh⁺ jne⁺ koo⁻
coron he⁻ sa⁺ heë⁺ jih⁺koh⁺. 26 Lä⁺ja⁻ jnä⁺ ka⁻läh⁺,
ngoo⁺ ba⁺ jnä⁺ kwan⁺ be⁺ ha⁻ jee⁺ lihn⁺ koo⁻ coron.
He⁻ja⁻ sa⁻ jmeen⁺ wa⁺ la⁺ cha⁻ la⁺, lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻
te⁻ jah⁻ jwë⁺ në⁺ lle⁺. 27 Heehn⁻ hñiin⁺ wii⁺ ba⁺, ni⁻
miih⁻ sa⁺ kwan⁺ jwë⁺ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jmee⁺ hih⁺ kin⁺.
Lä⁻na⁻ ba⁺ jmeen⁺, mah⁺ sa⁺ jän⁺ ta⁺ koo⁺ ma⁻la⁻
ma⁻kwan⁺ ju⁺hmëë⁺ kih⁺ jñah⁺.

10

*Sa⁻ wa⁺ jmeen⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ hi⁻ jmää⁻ jøøh⁺ dio
hi⁻ na⁻laa⁻ kaah⁻ dsa⁻*

1 Hnoon⁺ wa⁺ lä⁻dsooh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ øøhn⁺,
lä⁻koo⁻ ga⁻la⁺ kih⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻. Ga⁻lä⁻jëë⁻
ba⁺ ga⁻nää⁺ lä⁺ ngoo⁺ jnii⁺. Hi⁻ ga⁻ngëëy⁺ jee⁺
jmi⁻ñeeh⁺. 2 Lä⁻llu⁺ he⁻ ga⁻ngëë⁺ dsa⁻ he⁺ ko⁻jøh⁺
kyaah⁺ Moisé jee⁺ ma⁺ hii⁺ jnii⁺ hi⁻ ta⁺ jee⁺ jmi⁻ñeeh⁺,
he⁻ja⁻ la⁺ lä⁺koh⁺ he⁻ ga⁻taayh⁻ ko⁻jøh⁺ ga⁻saa⁻
dsa⁻ he⁺ jmi⁻ kyaah⁺ Moisé mah⁺ leey⁺ koo⁻
kyaayh⁺. 3 Ga⁻lä⁻jëë⁻ ba⁺ ga⁻kuh⁻ he⁺ñiih⁺ he⁻
ga⁻cheë⁺ Dio. 4 Ga⁻lä⁻jëë⁻ ba⁺ ga⁻hìh⁺ jmi⁻ he⁻
ga⁻cheë⁺ Dio. Sa⁺ ma⁺ la⁺ wa⁺ he⁻ cha⁻ he⁻ jmi⁻gwa⁻
he⁻ ga⁺jmee⁺ Dio ga⁻hya⁻ dsøh⁺ mi⁺kuu⁺. Hi⁻ mi

'kuu' ja-, sa' ma' la' wa' he- cha- he- mi'kuu', ma' laa' hñii' Cristo hi- ma' jmee' ko-jøh' kyaayh'.
 5 Pero miih- go-te' ba' dsa- he' ga-jmee' he- tih- dsë' Dio. He-ja- jwëë' ga' ga'juu' hwa' kii' ja-.

6 He- ga-la' lä-ja- kih' dsa- he', he- ja- kwëëh~ jne' nuuh- mah' sa' wa' hee' dsë- jne' jmeen' he- hliih' lä-koh' ga-jmee' dsa- he'. 7 Ni- ta' wa' jmään' jøøh' dio hi- na-laa- kaah~ dsa-, lä-koh' ga-jmee' dsa- he'. Lä-koo- jäh' jee' na-sii- juu' kih' Dio: "Ga-taah' lä-jëë' dsa- ga-kuh- ga-hih', ja-ga' ga-taayh' ga-jmeey' wa' la' cha- la'." 8 Ni- ta' wa' kaah' jne' wa' hi- cha- hi-, lä-koo- ga-jmee' dsa- he'. Jëeh' kyaah' koo- jmi' ba' ga'juu' gyii' hnë- mil dsa- he'. 9 Ni- sa' wa' koo' jne' kyaah' he- jøh- dsë' Dsa-jøøh' jnän', lä-koo- ga-jmee' ko-llaa' dsa- he' mah' ga-jngiih' miih- kiyh'. 10 Sa' wa' cha- wa' hää~ jne' Dio, lä-koo- ga-cha- ga-hää' dsa- he', mah' ga-jngiih' ángel kiyh'.

11 He- ga-la' lä-ja- kih' dsa- he', he- ja- kwëëh~ jne' nuuh-, hi- ma-na-sii- jnän' mah' lä-leeh- jne' hi- chaa- na' jee' ga-dsaa' jmi' he- tøøhn' la-. 12 Lä-ja-, kih' hi- jmee' huudse- sa' cha- he- kih' jeh' dsëy', hnøø' liiyh- mah' sa' täyh-. 13 Wa' he- cha- he- he- wii' he- jëë' jne', ja-ba' lä-ja- ma-jëë- jñah'. Pero Dio llu' dsëy'. Sa' kway' jwë' ngëë' jne' koo- he- hwëh- ga' he- mo'so' tää' jne'. Wa-ra- ga-të' jee' jëë' jne' he- wii' ja-, kwa' ba' Dio be' ha- lä- jee' lää' jne' hi' lä-ja- kwëëh' dsë- jne'.

14 He-ja- jwëëhn~ hnäh' øøhn' hi- hnaan-. Hää~ hnäh' hñaa' cha-miih-. Mo-to' jmee- hnäh' juuh- kih' dio hi- na-laa- kaah~ dsa-. 15 Hlëëhn' hnäh'

lä⁺ko^o- dsa⁻ hi⁻ ky^{uu}h[~]. Kye⁻ da['] hnäh['] kwaat[~] ha⁻ lä⁺ ngoo['] juu['] he⁻ hl^ëhn['] hnäh[']. ¹⁶ Lä⁺ ma['] hih⁻ jne['] kyaah['] wa['] kyaah['] he⁻ na⁻ jøø['], kwa⁻ jne['] ti[']hmaah['] kih['] Dio, la['] kwaat[~] hih⁻ jne['] jma⁻ kih['] Cristo ba['] ja⁻, hi⁺ lä⁺ ja⁻ ma⁻ laa['] jne['] ko^o- ba['] kyaayh[']. Hi⁺ lä⁺ ma['] kih⁻ jne['] he[']ñiih⁻ he⁻ ti[']llooh⁻ jne['], he⁻ jmee⁻ jne['] kwaat[~] jmi⁻ngo['] kih['] Cristo ba['] ja⁻, hi⁺ lä⁺ ja⁻ ma⁻ laa['] jne['] ko^o- ba['] kyaayh['] ka⁻läh[']. ¹⁷ Ma[']ke['] jwëë['] jne['], ko^o- ba['] laa['] jne['] jee['] lä⁺ jëë⁺ jne[']. Jëeh['], ko^o- ba['] la['] he[']ñiih⁻ he⁻ kih⁻ jne['].

¹⁸ Jëë['] da['] hnäh['] ha⁻ lä⁺ ga⁻la['] kih['] dsa⁻ Israel hi⁻ ga[']kuh⁻ jah['] hi⁻ ma['] dsa⁻ jää⁺ dsa⁻ nē['] na[']hyoo['], ga⁻laay['] ko^o- ba['] kyaah['] Dio juu['] na[']hyoo['] ja⁻. ¹⁹ He⁻ jwahn⁺ lä⁻na⁻, ja⁺ he⁻ jwahn⁺ kyeë['] jwërte dio hi⁻ na⁻ laa⁻ kaah[~] dsa⁻, ni⁺ ngo['] he⁻ lla⁻ dsa⁻ cha[']nē['] dio he['], sa⁺ cha⁻ he⁻ la['] ni⁺ miih⁻. ²⁰ Lä⁻la⁻ ba['] jwëëhn[~] hnäh['], lä⁻ko^o- jmee⁺ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ kih['] Dio, wa[']ra⁻ ga⁻llay['] miih⁻ he⁻ cha⁻ kiyh['] cha[']nē['] dio hi⁻ na⁻ laa⁻ he['], he⁻ kwëëyh[~] hi⁻sa⁻llu['] ba['] ja⁻, ja⁺ he⁻ kwëëyh[~] Dio jnän['] ja⁻. Sa⁻ hnoon['] jmeeh['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻sa⁻llu[']. ²¹ Cher[']mah['] ga⁻hih['] hnäh['] he⁻ kwa⁺ Dio, mo⁻so⁻ le['] huh['] hnäh['] he⁻ kwa⁺ hi⁻sa⁻llu[']. Cher[']mah['] ga⁻taah['] hnäh['] ga⁻ku['] ga⁻hih['] hnäh['] he⁻ lla⁺ Dio nē['] na[']mes[~], mo⁻so⁻ le['] kuh[']huh['] hnäh['] nē['] mes[~] kih['] hi⁻sa⁻llu['] ka⁻läh[']. ²² ¿Che['] ja⁺ he⁻ hnøøh['] jne['] ha⁻ lä⁺ jee['] lä⁺llih['] Dio he⁻ jmee⁻ jne['] lä⁺ja⁻? ¿Che['] cha⁻ ga['] be['] jnän['], lä⁻koh['] ga['] kiyh[']?

Wa['] hnøøhn['] he⁻ llu['] kih['] øøh['] jne[']

²³ Ga⁻lä⁺jë⁺ ba['] na⁻ngën['] jwë['] jmeen['], pero ja⁺ lä⁺jë⁺ jmää['] ta[']. Ga⁻lä⁺jë⁺ ba['] na⁻ngën['] jwë['] jmeen['],

pero ja⁺ lä⁺jē⁺ kwa⁺ be⁺ jnän`jee⁺ hnäahn⁺ Dio. ²⁴ Sa⁺ wa⁺ hnøøhn⁺ he⁻ llu⁺ jnän`hñaan⁺, wa⁺ hnøøhn⁺ he⁻ llu⁺ kih⁺ jñah⁺ ba⁺. ²⁵ Kuh⁺ ba⁺ hnäh⁺ ga⁻lä⁻jē⁻ ngo⁺ he⁻ hñi⁺ dsa⁻ jee⁺ jngēeyh⁺ jah⁺. Ta⁺ ngi⁺ hnäh⁺ ni⁺ miih⁻ juu⁺ mah⁺ sa⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ cha⁻miih⁻ huu⁺dsē⁻. ²⁶ Jēeh⁺, kih⁺ ba⁺ Dio la⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻, hi⁺ lä⁻ja⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ ga⁺ cha⁻ nē⁺ kih⁺, kih⁺ bih⁺ la⁺ lä⁻jē⁻. ²⁷ Cher⁺mah⁺ jaa⁻ hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih⁺ Dio ga⁻tēeyh⁺ hnäh⁺ mah⁺ go⁺kuh⁺ hnäh⁺ kiyh⁺, hi⁻ gwa⁺ hoh⁺ hnäh⁺ go⁺nääh⁺ hnäh⁺, ja⁻ go⁻kuh⁺ ba⁺ hnäh⁺ ga⁻lä⁻jē⁻ he⁻ llay⁺. Ta⁺ ngi⁺ hnäh⁺ ni⁺ miih⁻ juu⁺ mah⁺ sa⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ cha⁻miih⁻ huu⁺dsē⁻. ²⁸ Pero cher⁺mah⁺ chaa⁻ hi⁻ ga⁻jäh⁺: “Ngo⁺ he⁻ ma⁻lla⁺ dsa⁻ nē⁺ na⁻hyoo⁺ ba⁺ na⁻”, ta⁺ kuh⁻ hnäh⁺ ga⁻ ja⁻, mah⁺ la⁺ llu⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁻mi⁻jnäa⁻ juu⁺ ja⁻. Lä⁻ja⁻ sa⁺ jmeey⁺ jyoh⁺ huu⁺dsē⁻ he⁻ jmee⁺ jwiih⁺ kiyh⁺. Jēeh⁺, kih⁺ ba⁺ Dio la⁺ jmi⁻gyuu⁺ la⁻ hi⁺ lä⁻ja⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ ga⁺ cha⁻ nē⁺ kih⁺, kih⁺ bih⁺ la⁺ lä⁻jē⁻. ²⁹ Ja⁺ he⁻ hlēehn⁺ kih⁺ huu⁺dsē⁻ kyah⁺ hnäh⁺. He⁻ hlēehn⁺ kih⁺ huu⁺dsē⁻ kih⁺ jñah⁺ ba⁺ na⁻, mah⁺ sa⁺ jmeey⁺ jyoh⁺ huu⁺dsē⁻ he⁻ jmee⁺ jwiih⁺ kiyh⁺. ¿He⁻la⁺ ha⁺ dsa⁻ kin⁺ he⁻ na⁻ngēn⁺ jwē⁺ jmeen⁻ cher⁺mah⁺ ko⁻ja⁻ la⁺ huu⁺dsē⁻ kiyh⁺? ³⁰ Cher⁺mah⁺ kwan⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio kih⁺ he⁻ kuhn⁺, ¿he⁻la⁺ hlēeh⁺ dsa⁻ wii⁺ kin⁺ kih⁺ he⁻ kuhn⁺ he⁻ ja⁻? ³¹ Hi⁺ kwee⁻ ba⁺ la⁺ kih⁺ lä⁻jē⁻, cher⁺mah⁺ kuh⁺ huh⁺ hnäh⁺, o he⁻ ga⁺ jmeeh⁻ hnäh⁺, jmee⁺ hnäh⁺ lä⁻jē⁻ lä⁻koo⁻ lle⁺ kih⁺ ba⁺ mah⁺ lä⁻ja⁻ wa⁺ la⁺ juuh⁻ kih⁺ Dio jnän`. ³² Ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ jeh⁺ dsē⁺ dsa⁻ judiu, ni⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, ni⁺ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio ka⁻läh⁺. ³³ Jmee⁺ hnäh⁺ lä⁻koh⁺ jmee⁻ jnä⁺ ba⁺. Jēeh⁺ jmeen⁺ bii⁺ hnoohn⁺ ha⁻ lä⁻ jee⁺ tih⁺ dsē⁺

dsa- kyaah' lä-jë- he- jmeen+. Sa+ hnoohn+ he- llu' ki+ hñiin+, hnoohn+ he- llu' kih' ga-lä-jëë- ba' mah' lääy'.

11

Juu' kih' dsa- hi- jlë- ka'lle'

¹ Jmee' hnäh' lä-koo- jmee+ jnä', jëeh' jnä' jmeen- lä-koo- ga+jmee' Cristo.

² Chaan- llu' cha-miuh- lä-koo- tääh' hnäh' øøhn', jëeh', ga-lä-jë- jiih~ ba' dsa-lä-dsooh- hoh' jnä', hi- chooh' ba' hnäh' koo- hweh- juu' he- ma-hlëehn` hnäh'. ³ Hnoon' lä-ngëeh' hnäh', Cristo laa' to-në' kih' lä-jëë- dsa-ñuuh-, hi- lä-ja- laa' dsa-ñuuh- kih' dsa-më', lä-ja- laa' Dio kih' Cristo ka-läh'. ⁴ La' o-hih+ kih' dsa-ñuuh- cher'mah' jlëy~ ka'lley' wa-ra- ga-të' jee' ngiiy' kiyh' kih' Dio o wa-ra- ga-ngëey' juu' kih' Dio cha'në' dsa-. ⁵ Lä-ja- ka-läh' la' o-hih+ kih' dsa-më' cher'mah' sa- na-jlë- ka'lley' wa-ra- ga-të' jee' ngiiy' kiyh' kih' Dio o wa-ra- ga-ngëey' juu' kih' Dio cha'në' dsa-. Heh' lä-ja-, la' lä-koo- he- na-tii' kwah- lley'. ⁶ Cher'mah' jaa- dsa-më' sa+ jlë- lle', llu' ga' wa' tiiy' lley' go-te~. Pero cher'mah' laay' la' o-hih+ kiyh' he- tiiy' lley' o he- jmeey' kwah-, he-ja- wa' jlëy' ba'. ⁷ Sa+ sooh~ kih' dsa-ñuuh- jlëy' lley', jëeh' laay' heeh- kih' Dio, mah' mi-jnäay' ha- lä-koo- jøøh' laa' Dio. Pero dsa-më' mi-jnäa- ha- lä-koo- jøøh' laa' dsa-ñuuh-. ⁸ Dsa-ñuuh- sa+ ya-hëë' kih' dsa-më', dsa-më' ba' ya-hëë' kih' dsa-ñuuh-. ⁹ Lä-ja- ka-läh', sa+ ga+jmäa' Dio dsa-ñuuh- mah' le' llu' kih' dsa-më', ga+jmäay'

dsa-mě' mah' le' llu' kih' dsa-n̄h̄h- ba'. 10 Kih' he-ja-, hi' kwaat~ kih' ángele ka-láh', jmee' bii' jlě' dsa-mě' lle' mah' jmee' lii' chaa- hi- kye- ne' kiyh'.

11 Pero he- tøøh' jne' kyaah' Dsa-jøøh' jnän, ja- ma-la- dsa-n̄h̄h- laa' kwaat~, ja-ba' lä-ja- laa' kwaat~ dsa-mě' ka-láh'. 12 Jěeh', lä-koh' ya-hěe' dsa-mě' kih' dsa-n̄h̄h-, ja-ba' lä-ja- kih' dsa-mě' dsa-lä-chaa- dsa-n̄h̄h-. Lä-uu' ba' hwěe- kih' Dio. 13 Kye- da' hnäh' kwaat~ hñah' hnäh', ¿ché' sa- laah' hnäh' sa- jnä' llu' wa-ra- ga-ngii' jaa- dsa-mě' kih', kih' Dio ma' sa- na-jlě- lley? 14 Lä-koo- jmee- jne' he- tøøhn' jmi-gyuu- la- lä-koo- la' kih' dsa-n̄h̄h-, mi-jnääh- he- la' o-hih- kiyh' he- kway+ jwě' kwaä+ jñu- lley. 15 Pero kih' dsa-mě', kah' ba' la'. Jnä' llu' kiyh' he- kway+ jwě' dsa-kwaä+ jñu- lley. Jěeh', dsa-mě', ga-hyoyh' jñu- lley' kyoo- mah' jlě' lley' la- he- ma' jlěy ' kyaah' hmiih-. 16 Cher'mah' chaa- hi- hnøø' tí'choo' juu' kih' juu' he- hlěehn' la-, hnøø' lä-ñey- ha- lä- la' kyaa' jnääh'. Jěeh' koo- nēe' ba' he- tēē' jnääh' jmee- jnääh' hi- lä-ja- lä-kaa- gwah+ kih' Dio.

Mi-kwayh' ma-n̄h̄h+ kih' Dsa-jøøh' jnän`

17 Pero ta- jyoh' ko-taa-, sa- chaan- llu' lä-koo- jmeeh- hnäh'. Jěeh', jee' dsa-ñeeh+ hnäh', cha-ga'miih- he- hliih' jmeeh- hnäh' la- he- ma' jmeeh' hnäh' he- llu'. 18 To-ně' he- ja-, ma-nuun' kyah' hnäh' he- sa- hii' koo- ba' juu' kyah' hnäh' jee' dsa-ñeeh+ hnäh'. Hi- jee' llah' laan+ dsoo' ba'. 19 Jěeh', go- laan+ jmää' kyah'

hnäh' he- tääh' hnäh' lä'ja- mah' lä'lee~ hii- na-
 hi- hnaah' Dio hi- lä'lee~ hii- na- hi- sa- hnaah'
 Dio. ²⁰ Cher'mah' lä'ja- tääh' hnäh', jee' dsa-ñeeh'
 hnäh', ja- ma-nuu' kih' Dsa-jøøh' jnän` ja- kuh-
 hnäh'. ²¹ Jëeh', wa'ra- ga-të' hor~ kuh' hnäh',
 lä'jaa- lä'jaa- hnäh' dsa-lä-jää' kuh-huh' hnäh'
 he- go-kye- hnäh'. Hñaah' ba' hnäh' kuh-huh'
 lä'jiih' dsa-lä-hee' hnäh' mah' ko-llaa' jäy' kyaah'
 kyoo'. ²² ¿Che' sa- cha- cha'neh' kyah' hnäh' jee'
 go'taa' hnäh' kuh'huh' hnäh'? ¿He-la' mi-kwah-
 hnäh' hi- laa' kyaa' Dio, mah' lleh- hnäh' o-hih-
 kih' hi- sa- kye- ni- miih- he- kuh'huh'? ¿Hee- ba-
 na- jwëëhn~ hnäh'? ¿Che' jwëëhn~ hnäh' jmeeh-
 ba' hnäh' llu'? Ni- miih- sa- jwëëhn~ hnäh' lä'ja-.

²³ Jëeh', kih' Dsa-jøøh' jnän` ga-hyohn' juu' la-,
 ja-ba' he- ma-hlëëhn` hnäh' jää'. Hwë' he-
 ga-ngëëy' Dsa-jøøh' jnän` ja-, ga-kay' he'ñiuh'.
²⁴ Mah' ga-kway' ti'hmaah' kih' Dio. Ma-ngëë' he-
 ja-, ga-llaay' he'ñiuh' ja- mah' ga-jäyh': "Hee- la-
 kuh' hnäh'. He- la- na- jmi-ngo' kin'. Ta-la' kyah'
 hnäh' kwaan- hñiin- juun'. Ja- jmeeh- hnäh' lä-la-
 mah' lä-dsooh~ hoh' hnäh' kin'." ²⁵ Ja-ba' lä'ja-
 ga-jmeey' kyaah' wa'kyaah', ma-ngëë' ma-kuyh-
 ma-nuu'. Ga-jäyh': "Wa'kyaah' la- la' hmooh'
 hmëë' he- jmeen' kyaah' jma- kin'. Ja- jmeeh-
 hnäh' lä-la-, ga-lä-jë- jiuh~ ma' huh' hnäh', mah'
 lä-dsooh~ hoh' hnäh' kin'." ²⁶ Lä'ja-, lä-jë- jiuh~
 ma' kuh- hnäh' he'ñiuh' la-, hi- ma' huh' hnäh' he-
 haa'neh' wa'kyaah' la-, he- jmeeh- hnäh' juu' he-
 ga-juu' Dsa-jøøh' jnän` ba' na-, lä- ma-ngoo' ja-ba'
 lä-jiih' jäyh' ka-läh'.

27 He-ja-, cher'mah' hi- ga-kuh- he'ñiih-, hi- ga'hiih' he- haa' neh- wa'kyaah' kih' Dsa-jøøh' jnän, hi- lä- ma-ngoo' bih' jmeey- he- hliih', ma-na-bääyh' dsoo', kih' he- mi-kwayh' jmi-ngo' kyaah' jma- kih' Dsa-jøøh' jnän. 28 Lä-jaa- lä-jaa- hnäh' hnøø' kah' da' hnäh' kwaat~ che' sa- hñii~ huudsē- kyah' hnäh', jää' ja-ga' kuh' hnäh' he'ñiih- hi- huh' hnäh' he- haa' neh- wa'kyaah'. 29 Jëeh', cher'mah' jmee- gyih' he- hliih' mah' kuyh- he'ñiih- hi- hiih~ he- haa' neh- wa'kyaah' ja-, he- ngiiy- he- jä- he- hliih' nē kiyh' ba' ja-. Jëeh' sa- tooyh- ta' jmi-ngo' kih' Dsa-jøøh' jnän. 30 Kih' he-ja-, chaa- jwëë' jee' kyah' hnäh' hi- dsaah', jwëë' hi- mo-so- cha- be' kih', lä-jiih' chaa- ko-llaa' hi- ga'juu'. 31 Pero cher'mah' ga'kye' jne' kwaat~ he- hñii~ huudsē- jnän, jää' ja-ga' kih'hihn', mo-so- cha- he- kih' lla' Dio ta' jnän. 32 Hi- cher'mah' ga'llay' ta' jnän, Dio ba' he' hi- heeh' jne' wi', mah' sa- dsa'nøøn' cha'je- ko-jøh' kyaah' hi- sa- ma-heeh- juu' kiyh'. 33 He-ja- øøhn', wa'ra- ga-taah' hnäh' kuh', ja- jääh' hnäh' dsa-kyaah' hnäh'. 34 Hi- cher'mah' chaa- jaa- hi- kyoh-, wa' lla-kuyh- cha'neh- kiyh', mah' sa- jä- he- wi' nē kiyh', wa'ra- ga-jmeey' wa' la- cha- la' jee' dsa-ñeeh- hnäh'. Cher'mah' cha- ga'jyoh' juu', he- ja- mi'een' wa'ra- ga'lloon' na'jëen- hnäh'.

12

Lä-jë- he- ga'hñah' jne' kih' Jmi-llē' kih' Dio

1 Hnoon' lä-ngëeh' hnäh' miih- øøhn', ha- lä- la' he- ma-hñah~ jne' kih' Jmi-llē' kih' Dio. 2 Ñeh'

ba' hnäh' ha- lä+ ma' jmeeh- hnäh', jää' sa+ ga' ma- heeh' hnäh' kih' Dio. Ma' ga- nää' hnäh' ta+ lä+ ta- jnø+, ga- kah~ hnäh' jwè' jee' ma' hnaah- hnäh' dio kaa' hi- na- laa- kaah~ dsa-. ³ He- ja- hnoon' lä+ ngëeh' hnäh' ni+ jaa- hi- hlëeh' lä+ gwa' kih' Jmi- lle' kih' Dio sa+ jwäy' dso'jwi' nê' kih' Jesús. Lä+ ja- ka- läh' sa+ jäyh+ jøøh' Jesús, cher'mah' sa+ kyaayh' Jmi- lle' Na- jngii'.

⁴ Kah' ba' la' he- ma- hñah~ jne' lä+ jaa- lä+ jaa- jne' kih' Dio, pero jaa- ba' Jmi- lle' Na- jngii' hi- kwa- lä+ jè+ he- ja-. ⁵ Kah' ba' la' ta' he- jmee- jne' lä+ jaa- lä+ jaa- jne' jee' hnääh+ jne' Dio, pero jaa- ba' hi- laa' Dsa- jøøh' jnän'. ⁶ Kah' ba' la' be' he- ma- tēē' jne' lä+ jaa- lä+ jaa- jne', pero jaa- ba' Dio hi- jmee- lä+ jè+ kih' ga- lä+ jēē+ jne'.

⁷ Lä+ jaa- lä+ jaa- jne' ma- hñah~ jne' he- ga- kwa' Jmi- lle' Na- jngii' mah' lä+ ja- jä' llu' kih' lä+ jēē+. ⁸ Jaa- ga- hyoh' miih- huu' dsē- llu' he- ga- kwa' Jmi- lle'. Jñah' ga- hyoh' he- jmee+ kyuyh~ cha- ga' miih-, he- ga- kwa' ja- ba' Jmi- lle' Na- jngii'. ⁹ Jñah' ka- läh' ga- hyoh' kih' ja- ba' Jmi- lle' ha- lä+ jee' lä+ dsoo' dsēy' cha- ga' miih-. Hi- jñah' ga- hyoh' ha- lä+ jee' mi- hlääy' hi- dsaah' kyaah' be' kih' ja- ba' Jmi- lle' Na- jngii'. ¹⁰ Jñah' ga- hyoh' ha- lä+ jmeey' he- juh- gaa-. Jñah' ga- hyoh' juu' he- ngëey' kih' dsa+. Jñah' ga- hyoh' mah' kay' kwaat~ che' la' kih' Jmi- lle' Na- jngii' he- hlëeh+ dsa- o che' la' kih' jmi- lle' hliih'. Jñah' ga- hyoh' hlëeyh' jyoh' juu'. Jñah' ka- läh', ga- hyoh' be' mah' jiiy' juu' he- hlëeh' dsa- kyaayh'. ¹¹ Pero jaa- ba' Jmi- lle' hi- jmee+ lä+ jè+ he- ja-. Hi+ lä+ koo- hyoh- dsēy' ba'

ti-llooyh~ kih¹ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻.

Jee' lä⁺jëë⁻ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio laay⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ ba⁺

¹² Koo⁻ ba⁺ la⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[^], hi⁺ cha⁻ cha⁻miih⁻ nëë[!] he⁻ na⁻ku⁻ na⁻chah[^]. Ma⁺ke⁺ cha⁻miih⁻ nëë[!] he⁻ na⁻ku⁻ na⁻chah[^], ma⁺ra⁺ he⁻ la⁺ ba⁺ koo⁻ jmi⁻ngo⁺ jee⁺ lä⁺jë⁻. Ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻ Cristo ka⁻läh[^] kyaah⁺ jne[!]. ¹³ Jëeh[^], kyaah⁺ jaa⁻ ba⁺ Jmi⁻lle[^] ga⁻lëë⁺ jne[!] koo⁻ ba⁺ kyaayh⁺, lä⁺llu⁺ he⁻ ma⁻na⁻saa⁻ jne[!] jmi⁻ kyaah⁺ Jmi⁻lle[^] Na⁻jngii[!] kih[!] Dio. Lä⁺ja⁻ kih[!] hi⁻ laa⁺ judiu o hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, hi⁺ lä⁺ja⁻ ka⁻läh[^] kih[!] hi⁻ na⁻hnëë[^] jmee⁺ ta⁺ kih[!] dsa⁺ o cher⁺mah[!] sa⁺ na⁻hnëëy[^]. Ga⁻lä⁺jëë⁻ ba⁺ jne[!] ma⁻heeh⁺ jne[!] kih[!] jaa⁻ ba⁺ Jmi⁻lle[^].

¹⁴ Heh⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[^], sa⁺ la⁺ koo⁻ ba⁺ jee⁺ lä⁺jë⁻, cha⁻miih⁻ jee⁺ na⁻ku⁻ na⁻chah[^]. ¹⁵ Cher⁺mah[!] ma⁻tiiⁿ ga⁻jäh[^]: “Sa⁺ laan⁺ ma⁻gooh⁻, he⁻ja⁻ sa⁺ na⁻jnään[^] kih[!] jmi⁻ngo⁺ kyah⁺”, pero ma⁺ke⁺ ma⁻jäh[^] lä⁺ja⁻, ma⁺ra⁺ he⁻ na⁻jnää[^] ba⁺ kih[!] jmi⁻ngo⁺ jnän[^]. ¹⁶ Hi⁺ cher⁺mah[!] lo⁻gwan⁺ ga⁻jäh[^]: “Sa⁺ laan⁺ mi⁻nëh⁺, he⁻ja⁻ sa⁺ na⁻jnään[^] kih[!] jmi⁻ngo⁺ kyah⁺”, pero ma⁺ke⁺ ma⁻jäh[^] lä⁺ja⁻, ma⁺ra⁺ he⁻ na⁻jnää[^] ba⁺ kih[!] jmi⁻ngo⁺ jnän[^]. ¹⁷ Cher⁺mah[!] lä⁺kaa⁻ jmi⁻ngo⁺ jnän[^], la⁺ koo⁻ mi[!] mi⁻në⁺ juuh⁻, ¿hee⁻ kyaah⁺ ja⁻ nuu⁺ jne[!]? Hi⁺ cher⁺mah[!] lä⁺kaa⁻ jmi⁻ngo⁺ jnän[^], la⁺ koo⁻ to⁻gwa⁺ juuh⁻, ¿hee⁻ kyaah⁺ ja⁻ he⁻ taah⁺ jne[!] jme⁺? ¹⁸ Pero Dio ga⁻jmee⁺ na⁻ku⁻ na⁻chah[^] jmi⁻ngo⁺ jnän[^], lä⁺koo⁻ lla⁻ dsëy[!]. ¹⁹ Cher⁺mah[!] koo⁻ nëë[!] ba⁺ la⁺ lä⁺kaa⁻ jmi⁻ngo⁺ jnän[^], mo⁻so⁻ la⁺ lä⁺koo⁻ jmi⁻ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne[!]. ²⁰ Pero ja⁺ lä⁺ja⁻ la⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[^]. Na⁻ku⁻ na⁻chah[^] cha⁻miih⁻ nëë[!], hi⁺ jee⁺ lä⁺jë⁻ koo⁻ ba⁺ la⁺.

21 Sa⁺ le⁺ jäh⁺ mi⁻nën⁺ siih⁺ ma⁻goon⁻: “Sa⁺ jmee⁺ bii⁺ hne⁻ kin⁺.” Ni⁺ sa⁺ le⁺ jäh⁺ ka⁻llen⁺ siih⁺ ma⁻tiin⁺: “Sa⁺ jmee⁺ bii⁺ hne⁻ kin⁺.” 22 Pero sa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻. He⁻ cha⁻ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁻, he⁻ jmee⁻ jne⁺ kwaat[~] sa⁺ bee⁺ ni⁻ miih⁻, he⁻ ja⁻ jmää⁺ jnän⁻ cha⁻ga⁻miih⁻. 23 Hi⁺ he⁻ cha⁻ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁻ he⁻ jmee⁻ jne⁺ kwaat[~] sa⁺ jnä⁺ llu⁺, he⁻ ja⁻ høø⁺ jne⁺ cha⁻ga⁻miih⁻. Hi⁺ he⁻ sa⁺ sooh[~] jëe⁺ dsa⁻, jlë⁺ jne⁺ llu⁺. 24 Pero he⁻ jnä⁺ llu⁺ në⁺ jnän⁻, sa⁺ jmee⁺ bii⁺ jlë⁺ jne⁺. Ga⁻jmee⁺ Dio jmi⁻ngo⁺ jnän⁻ mah⁺ høøn⁺ cha⁻ga⁻miih⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ sa⁺ bee⁺. 25 Heh⁺ lä⁺ja⁻, jmi⁻ngo⁺ jnän⁻ sa⁺ jmee⁺ ma⁺ kih⁻kih⁺. Lä⁺jë⁻ nëe⁺ ba⁺ hnäy⁺ dsa⁻kyaayh⁺. 26 Cher⁺mah⁺ jji⁺ kih⁺ koo⁻ nëe⁺, lä⁺ja⁻ ga⁻lä⁺jë⁻ ba⁺ jji⁺ kih⁺. Hi⁺ cher⁺mah⁺ ga⁻la⁺ llu⁺ kih⁺ koo⁻ nëe⁺, lä⁺ja⁻ la⁺ llu⁺ kih⁺ ga⁻lä⁺jë⁻ ba⁺.

27 Lä⁺ja⁻ jne⁺ ka⁻läh⁺, laa⁺ jne⁺ lä⁻koo⁻ jmi⁻ngo⁺ kih⁺ Cristo. Lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ jne⁺ na⁻ku⁻ na⁻chah⁺ jne⁺ kyaayh⁺. 28 Jee⁺ kih⁺ hi⁻ laa⁺ gwah⁺, Dio ga⁻hñaay⁺ to⁻në⁺ hi⁻ laa⁺ apóstole, ja⁻ga⁻ ga⁻hñaay⁺ hi⁻ ngëe[~] juu⁺ kiyh⁺, hi⁻ ga⁻hñaay⁺ ta⁻jwoh⁺, kyaah⁺ hi⁻ jmee⁺ he⁻ juh⁻gaa⁻, kyaah⁺ hi⁻ mi⁻hlää⁺ dsa⁻, kyaah⁺ hi⁻ jmee⁺ be⁺ kih⁺ dsa⁺, kyaah⁺ hi⁻ kye⁻ në⁺ kih⁺ dsa⁻kyaah⁺, hi⁻ kyaah⁺ hi⁻ lih⁺ hlëeh⁺ jyoh⁺ juu⁺. 29 ¿Che⁺ lä⁺jëe⁻ laa⁺ apóstole? ¿Che⁺ ga⁻lä⁺jëe⁻ laa⁺ hi⁻ ngëe[~] juu⁺ kih⁺ Dio? ¿Che⁺ ga⁻lä⁺jëe⁻ laa⁺ ta⁻jwoh⁺? ¿Che⁺ ga⁻lä⁺jëe⁻ jmee⁺ he⁻ juh⁻gaa⁻? 30 ¿Che⁺ ga⁻lä⁺jëe⁻ ma⁻hyoh[~] be⁺ mah⁺ mi⁻hlääy⁺ dsa⁻dsaah⁺? ¿Che⁺ ga⁻lä⁺jëe⁻ lih⁺ hlëeh⁺ jyoh⁺ juu⁺? ¿Che⁺ ga⁻lä⁺jëe⁻ lih⁺ jji⁺ juu⁺ he⁻ hlëeh⁺ dsa⁻kyaayh⁺? 31 Wa⁺ hee⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ ta⁺ he⁻ la⁺ kwa⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngi⁺ he⁻ llu⁺ ga⁺ miih⁻.

Pero ta⁺ jyoh^ʻ ko⁻taa⁻, hlēēhn^ʻ hnäh^ʻ ha⁻ lä⁺ jee^ʻ
jnäh⁺ hnäh^ʻ he⁻ jmää⁺ cha⁻ ga⁻ miih⁻ kyah⁺ hnäh^ʻ.

13

He⁻ hnää⁺ jne^ʻ dsa⁻ kyaahn^ʻ, he⁻ ja⁻ ba^ʻ kyee^ʻ

¹ Cher^ʻ mah⁺ ga⁻ hlēēhn^ʻ kyaah^ʻ wa^ʻ he⁻ cha⁻
he⁻ juu⁺ he⁻ hlēēh⁺ dsa⁻, hi⁺ kyaah^ʻ juu⁺ he⁻
hlēēh⁺ ángele ka⁻ läh^ʻ, hi⁺ cher^ʻ mah⁺ sa⁺ hnaan⁺
dsa⁻ kyaahn^ʻ, laan⁺ lä⁺ koo⁻ ñe⁺ he⁻ koo⁻ hij^ʻ
ta⁺ jmah⁺. Laan⁺ lä⁺ koo⁻ jwí^ʻ ñe⁺ kih⁺ tē⁺. ² Cher^ʻ mah⁺
ga⁻ hyohn⁺ cha⁻ miih⁻ juu⁺ kih⁺ Dio he⁻ ngēēn^ʻ
kih⁺ dsa⁻, hi⁺ cher^ʻ mah⁺ ga⁻ lä⁺ ngēēn^ʻ lä⁺ jē⁺ juu⁺
he⁻ na⁻ hmää^ʻ, cher^ʻ mah⁺ kyuu^h ba^ʻ jnä^ʻ lä⁺ jē⁺,
hi⁺ cher^ʻ mah⁺ ga⁻ jmeen⁺ dsoo^ʻ dsēn⁺ cha⁻ miih⁻
lä⁺ jiih⁺ m^ʻis^ʻin^ʻ høø^ʻ moh^ʻ, pero cher^ʻ mah⁺ sa⁺
hnaan⁺ dsa⁻ kyaahn^ʻ, ni⁺ miih⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻
laan⁺. ³ Cher^ʻ mah⁺ ga⁻ ti⁺ ga⁻ lloohn⁺ ga⁻ lä⁺ jē⁺ he⁻
cha⁻ kin⁺ mah⁺ äahn^ʻ dsa⁻ tä⁻ ñee^ʻ, hi⁺ cher^ʻ mah⁺
ga⁻ kwaan⁺ hñiin⁺ kaan⁺, pero cher^ʻ mah⁺ sa⁺
hnaan⁺ dsa⁻ kyaahn^ʻ, ni⁺ miih⁻ sa⁺ jmää⁺ kin⁺
lä⁺ jē⁺ he⁻ ja⁻.

⁴ He⁻ hnää⁺ jne^ʻ dsa⁻, he⁻ jøh⁻ dsēn⁻ ba^ʻ ja⁻,
hi⁺ llu⁺ dsē⁻ jne^ʻ ka⁻ läh^ʻ. He⁻ hnää⁺ jne^ʻ dsa⁻,
ja⁺ he⁻ wii^ʻ dsē⁻ jne^ʻ kyaah^ʻ dsa⁻. He⁻ hnää⁺
jne^ʻ dsa⁻, ja⁺ he⁻ jmää⁺ jne^ʻ hñaan⁺ kaah^ʻ, ni⁺ he⁻
jmeen^ʻ kyee^ʻ jne^ʻ cha⁻ ga⁻ miih⁻. ⁵ He⁻ hnää⁺ jne^ʻ
dsa⁻, ja⁺ he⁻ jmeen^ʻ he⁻ sa⁺ lle⁻ kih⁺ jmeen^ʻ, ja⁺ he⁻
hnøøhn^ʻ ma⁻ la⁻ he⁻ llu⁺ jnän^ʻ hñaan⁺, ja⁺ he⁻ lä⁺ lleē^ʻ
jne^ʻ na⁻ koh^ʻ, ja⁺ he⁻ tøøh⁻ jne^ʻ dsēn⁻ kyaah^ʻ dsa⁻.
⁶ Ja⁺ he⁻ tih[~] dsē⁻ jne^ʻ he⁻ hliih⁺, he⁻ tih⁺ dsē⁻ jne^ʻ
ju⁻ dsoo^ʻ jmah⁺ ba^ʻ. ⁷ He⁻ hnää⁺ jne^ʻ Dio, he⁻ lä⁻ be^ʻ

dsē-jne' kih' lä+jē, hi' lä+ ma-dsoo' ja-ba' dsē-jne' kiyh', hi' ngoo' ba' he-kye' jne' o-jøh+ dsē, hi' he-kwēeh' dsē-jne' ka-läh'.

8 He-hnäa' jne' dsa-kyaaahn' sa+ llaa+ jih'koh'. Pero lloo~ koo- jmi' mo+so+ jmee+ bi' mi-jnäa+ Dio juu' kih', lä+ja- ka-läh' mo+so+ jmee+ bi' hyoh+ dsa- hlēeh' jyoh' juu', hi' mo+so+ jmee+ bi' hyoyh+ he- jmeey' kyuyh~ cha-ga'miuh-. 9 Pero jmi' he-tøhn' la-, sa+ ga+ ma-lä-kyuuh~ jne' na-hñaalä+jē juu' na-, hi' lä+ja- ka-läh' lä+jēē hi- ngēē juu' kih' dsa+, sa+ hlēeyh+ na-hñaalä+jēē-. 10 Pero wa'ra- ga'lloo' jmi' jmee' Dio ma-na-hñaalä+jē lä+jē, ma'ja- mo+so+ jmee+ bi' he- ga-lä-kyuuh~ jne' miuh- jmi-gyuu+ la-, llaa+ go-te~ ba' ja-.

11 Lä+koo- ma' laan' chih-, ga-hlēehn' lä+koo- jaa- chih-, ga+jmeen' hu+dsē- lä+koo- jaa- chih-, hi' ga-kan' kwaat~ lä+koo- jaa- chih-. Pero ma' ga-lä+jøhn', mo+so+ ga+jmeen' lä+jē he- ma' jmeen+ lä+koo- ma' mäh'. 12 Jmi' na', sa+ ma-lä-ngēē jne' na-hñaalä+jēē, la' jnän' lä+koo- he- jēē jne' kyaah' hu- he- sa+ jēē- ba'. Pero wa'ra- ga'lloo' jmi' ja-, ja-ga+ tēē' jne' jēēn' jēē- go-te-. Na' kyuuhn~ miuh- ba'. Pero wa'ra- ga'lloo' jmi' ja-, ja-ga+ lä+kyuuhn~ lä+jē, ja-ba' lä+koo- kyuu+ Dio jnä'.

13 Hnē- nēē' ba' he- sa+ llaa+: he- ma-dsoo' dsē-jne', he- cha- o-jøh+ dsē- jnän', hi' he- hnäa' jne' dsa-kyaaahn'. Kih' jee' lä+jē he- la-, kyeē' ga' he- hnäa' jne' dsa-kyaaahn'.

Ha- lä- la' kih' hi- hlëeh- jyoh' juu'

¹ He- ja- go- nää- ba' hnäh' ta' cha- nē- he- hnaah- hnäh' øøh' hnäh'. Hi- lä- ja- wa' hee' hoh' hnäh' kih' ta' he- la' kwa- Jmi- lle' Na- jngii'. Hi- kih' jee' lä- jē- ta' na-, wa' hee' hoh' hnäh' kih' he- ngëeh' hnäh' juu' kih' Dio. ² Jëeh', jaa- hi- hlëeh- jyoh' juu', ja- he- hlëeyh- kyaah' dsa- ja-, he- hlëeyh- kyaah' Dio ba' ja-. Hi- ma- ke- hlëeyh- juu' kaah' he- kwa- Jmi- lle' Na- jngii', ni- jaa- sa- ngëe' juu' kiyh'. ³ Pero jaa- hi- ngëe- juu' lä- koo- ga- hyoyh' kih' Dio, hi- he' ba' hlëeh- juu' he- jmeey- dsa- nää- dsa- ta' cha- nē-, kway- be' kih' dsa-, hi- jmeey- dsa- nøh' dsē' dsa-. ⁴ Jaa- hi- hlëeh- juu' he- sa- ngëe' jne', he- kway- be' kih' hñiiy' ba' ja-. Pero jaa- hi- ngëe- juu' lä- koo- ga- hyoyh' kih' Dio, kway- be' kih' lä- jëe- hi- laa' kyaa' Dio.

⁵ Hnoon' wa- ra- jäh' kih' lä- jëe- ba' hnäh' hlëeh' hnäh' jyoh' juu'. Pero cha- ga- miih- hnoon' wa- ra- jäh' kih' ga- hñah' hnäh' ta' he- ngëeh' hnäh' juu' kih' Dio. Jëeh', llu' ga' he- ja-, lä- koh' ga' he- hlëeh- hnäh' jyoh' juu'. Hi- ma- ra- he- jmää' ba' he- hlëeh' hnäh' jyoh' juu' wa- ra- jäh' kih' chaa- hi- jii' juu' ja- mah' kwa' be' kih' hi- laa' kyaa' Dio. ⁶ Jëe' da' hnäh' øøhn'. Cher- mah' ngoon' na- hlëehn' hnäh' kyaah' jyoh' juu' he- ma- hyohn- kih' Dio, sa- jmää' he- ja- kyah' hnäh'. Llu' ga' he- hlëehn' hnäh' he- ga- mi- jnäa- Dio kin- ba', hi- hlëehn' hnäh' he- ma- kyuyh- jne', hi- hlëehn' juu' lä- koo- ga- hyohn' kih' Dio, hi- kyaah' nuuh' he- ma- mi- tēe' jne'.

⁷ Lä- ja- la' kih' lä- jē- he- sa- na- jiih-. Wa- ra-

ga^{hii'} luu^h hma⁻ta⁻, wa[']ra⁻ ga^{hii'} tu⁻, cher[']mah['] sa⁺ ga^{hii'} kwee⁻, sa⁺ cha^a hi⁻ ñe⁻ hee⁻ su⁻ ja⁻ hij[']. ⁸ Hi⁻ cher[']mah['] sa⁺ ga^{hii'} kwee⁻ luu^h hoo['], ni⁺ jaa⁻ hløø['] sa⁺ mi⁻llu^{u'} hñii['] mah['] dsa⁻näy['] jee['] hñii⁻. ⁹ Lä⁺ja⁻ la['] kyah['] hnäh['] ka⁻lä^{h'}. Cher[']mah['] sa⁺ jëe⁻ juu['] he⁻ hlëeh['] hnäh['], ¿ha⁻ lä⁺ja⁻ lä⁻ngëe['] dsa⁻ juu['] he⁻ hlëeh['] hnäh[']? Koo⁻ ta^ah⁺ mi^hh['] ba['] ja⁻ he⁻ hlëeh['] hnäh[']. ¹⁰ Joh['] juu['] sa⁺ hlëeh⁺ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁺j^hh['] jmi⁻gy^{uu}⁺, hi⁺ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jwⁱⁱ⁻ ngëe['] bi^h juu['] kiyh[']. ¹¹ He⁻ja⁻ cher[']mah['] sa⁺ ngëen['] juu['] he⁻ hlëeh⁺ dsa⁻, la^an['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ cha^a uu⁺ ba['] kiyh[']. Hi⁻ lä⁺ja⁻ la^a hi⁻ he['] ki⁺ jnä['] ka⁻lä^{h'}. ¹² Lä⁺ja⁻ jmee['] hnäh['] ka⁻lä^{h'}. Na['] he⁻ ma⁻hee['] hoh['] hnäh['] kih['] ta['] he⁻ la['] kwa⁺ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], he⁻ja⁻ cha⁻ga⁻mi^hh⁻ wa['] tih[~] hoh['] hnäh['] he⁻ la['] kwa⁺ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ jmee⁺ dsa⁻kwaa⁺ lä⁻hi['] nē['] hi⁻ laa['] kyaa['] Dio.

¹³ Kih['] he⁻ja⁻, jaa⁻ hi⁻ ma⁻hyoh[~] hlëeh['] jyoh['] juu['], wa['] ngii['] kiyh['] kih['] Dio mah['] kway['] be['] ha⁻ lä⁺ jee['] jii['] juu['] ja⁻ kya^ah['] dsa⁻kya^ay[']. ¹⁴ Jëeh['], cher[']mah['] ga⁺ngiin['] kin⁺ kya^ah['] juu['] he⁻ sa⁺ ngëen['], he⁻ ngiin['] kya^ah['] jmi⁻lle['] kin⁺ ba['] ja⁻. Pero juu['] ja⁻, sa⁺ ngëen['] he⁻ hnøø['] jäh⁺. ¹⁵ He⁻ja⁻, ¿ha⁻ lä⁺ jmeen[']? Ngii['] ba['] jnä['] kya^ah['] jmi⁻lle['] kin⁺, hi⁺ lä⁺ja⁻ ka⁻lä^{h'} kya^ah['] juu['] he⁻ ngëen['] ba[']. Hi⁻ hän['] kya^ah['] jmi⁻lle['] kin⁺, hi⁺ lä⁺ja⁻ ka⁻lä^{h'} hän['] kya^ah['] juu['] he⁻ ngëen[']. ¹⁶ Jëeh['], cher[']mah['] ga⁺häh['] kya^ah['] jmi⁻lle['] jmah['] jee['] kwah⁻ ti[']hmaah['] kih['] Dio, ha⁻ lä⁺ja⁻ jäh⁺ hi⁻ tä^ah['] nuu⁻: “Wa['] la['] lä⁺ja⁻”, cher[']mah['] sa⁺ ma⁻lä⁻ngëe['] hee⁻ ja⁻ he⁻ ma⁻hlëeh[']. ¹⁷ Ma[']ke⁻ jna^ah['] ma⁻kwah['] ti[']hmaah['], pero kih['] hi⁻ tä^ah[']

nuu-, sa⁺ tēy⁺ be⁺ kyaah⁺ juu⁺ ja⁻. 18 Kwan⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio kih⁺ he⁻ ma⁻hyohn[~] hlēēhn⁺ cha⁻ga⁺miih⁻ jyoh⁺ juu⁺ lä⁻koh⁺ ga⁺ hnäh⁺. 19 Pero ga⁺ ma⁻chehn⁺ jee⁺ dsa⁻ñee⁺ øøh⁺ jne⁺, llu⁺ ga⁺ laan⁺ he⁻ hlēēhn⁺ hñā⁺ mi⁺juu⁺ he⁻ lä⁻ngēē⁺ dsa⁻ wa⁺ra⁻ ga⁻tē⁺ jee⁺ hlēēh⁺ jnih⁺, lä⁻koh⁺ ga⁺ he⁻ hlēēhn⁺ gya⁺ mil mi⁺juu⁺ he⁻ sa⁻ ky⁺h⁺ dsa⁻.

20 Øøhn⁺, ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ h⁺dsē⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih⁻ hi⁻ sa⁻ ngēē⁺. Llu⁺ ba⁺ cher⁺mah⁺ laah⁺ hnäh⁺ lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih⁻ hi⁻ sa⁻ jmee⁺ he⁻ h⁺h⁺. Pero hnøø⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ h⁺dsē⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ ma⁻jøøh⁺ ba⁺. 21 Lä⁻la⁻ na⁻s⁺h⁻ nē⁺ ley:

Kyaah⁺ jyoh⁺ juu⁺ hlēēhn⁺ dsa⁻ la⁻.

Kyaah⁺ juu⁺ he⁻ hlēēh⁺ dsa⁻ chaa⁻ h⁺ ba⁺ hlēēh⁺ jnih⁺.

Pero ni⁻ lä⁻ja⁻, sa⁺ nuuy⁺ kin⁺, ga⁺ jāh⁺ Dio.

22 Lä⁻ja⁻, hi⁻ ma⁻hyoh[~] hlēēh⁺ jyoh⁺ juu⁺, la⁺ koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ kih⁺ hi⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻heeh⁻ kih⁺ Dio. Sa⁺ la⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁻heeh⁻ kih⁺ Dio. Pero ta⁻ jyoh⁺ ko⁻taa⁻, jaa⁻ hi⁻ ngēē⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻hyoyh⁺ kih⁺ Dio, hlēēyh[~] hi⁻ ma⁻heeh⁻ kih⁺ Dio ba⁺. Sa⁺ la⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh⁻ kih⁺ Dio. 23 He⁻ja⁻ sa⁻ llu⁺ cher⁺mah⁺ lä⁻jēē⁺ hnäh⁺ hlēēh⁺ hnäh⁺ jyoh⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ ngēē⁺ jne⁺ jee⁺ dsa⁻ñee⁺ hnäh⁺. Jēēh⁺, cher⁺mah⁺ ga⁺lloo⁺ jaa⁻ hi⁻ hmēē⁺ o jaa⁻ hi⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻dsoo⁺ dsē⁺ kih⁺ Dio, ma⁺ja⁻ jāyh⁺, he⁻ ngaah⁺ ba⁺ hnäh⁺ na⁻.

24 Pero cher⁺mah⁺ lä⁻jēē⁺ hnäh⁺ ngēēh⁺ hnäh⁺ juu⁺ he⁻ ga⁻hñah⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio hi⁻ cher⁺mah⁺ ga⁺lloo⁺ jaa⁻ hi⁻ hmēē⁺ o jaa⁻ hi⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻heeh⁻ kih⁺ Dio jee⁺ tääh⁺ hnäh⁺, kyaah⁺ juu⁺ he⁻ ngēēh⁺ hnäh⁺ ja⁻ jmee⁺ lä⁻ngēēy⁺ he⁻ ma⁻hläy⁺, hi⁻ lä⁻liiyh⁻ lä⁻jē⁺

he- jmeey⁺. ²⁵ Hi⁺ lä⁺ jnä⁺ lä⁺ jē⁺ he- na- hmää⁺ neh⁺ tuh- dsēy⁺. Ja- ga⁺ na⁺ juuyh⁺ jney⁺ mah⁺ hnaayh⁺ Dio, jäyh⁺: “Ma⁺ ra⁺ ju⁺ dsoo⁺, cheh⁺ ba⁺ Dio jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺.”

Hnøø⁺ dsa⁺ toohn⁺ lä⁺ koo⁻ lle⁻ kih⁺ lä⁺ ma⁺ dsa- ñee⁻ jne⁺

²⁶ Øøhn⁺, he- koo⁻ juu⁺ lle⁺ jne⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁺ jē⁺ he- ma- jwēēhn⁺ hnäh⁺. Jee⁺ dsa- ñeeh⁺ hnäh⁺, chaa⁻ hi⁻ hä⁺, chaa⁻ hi⁻ mi- tēē⁺, chaa⁻ hi⁻ hlēēh⁺ ga⁺ jyoh⁺ juu⁺, chaa⁻ hi⁻ ma- mi- jnäā⁻ Dio miih⁻ kih⁺, chaa⁻ hi⁻ lih⁺ jii⁺ juu⁺ he- sa⁺ ngēē⁺ jne⁺. He- ja- jmee⁺ hnäh⁺ lä⁺ jē⁺ he- na- mah⁺ lä⁺ cha- cha- ga⁺ miih⁻ be⁺ kyah⁺ hnäh⁺. ²⁷ Wa⁺ ra- ga⁺ hlēēh⁺ hnäh⁺ jyoh⁺ juu⁺, wa⁺ hlēēh⁺ uu⁺ uu⁻ ba⁺, pero ma⁺ jaa⁻ ba⁺. Hi⁺ ma⁺ ra⁺ he- hnää⁺ jaa⁻ hi⁻ lih⁺ jii⁺ juu⁺ ja⁻. ²⁸ Cher⁺ mah⁺ sa⁺ chaa⁻ hi⁻ lih⁺ jii⁺ juu⁺ ja⁻, sa⁺ wa⁺ hlēēyh⁺ hi⁻ tääh⁺ neh⁺ gwah⁺. Wa⁺ hlēēyh⁺ jee⁺ nuuy⁻ hñiiy⁺ ba⁺, hi⁺ wa⁺ hlēēyh⁺ kyaah⁺ Dio. ²⁹ Lä⁺ ja⁻ ka- läh⁺ kih⁺ hi⁻ ngēē⁻ juu⁺ he- ga⁻ hyoyh⁺ kih⁺ Dio. Wa⁺ hlēēh⁺ uu⁺ uu⁻ ba⁺, mah⁺ jee⁺ lä⁺ jēē⁺ wa⁺ kyey⁺ kwaat⁻ ha⁻ lä⁺ dsoo⁻ juu⁺ ja⁻. ³⁰ Cher⁺ mah⁺ ga⁻ mi- jnäā⁻ Dio miih⁻ kih⁺ jaa⁻ hi⁻ gya⁺ nuu⁻, wa⁺ jøoy⁺ lä⁺ jiih⁺ llaa⁺ hlēēh⁺ hi⁻ ma- løø⁺ to- nē⁺ he⁺. ³¹ Jēēh⁺, lä⁺ jēē⁺ ba⁺ hnäh⁺ cha- jwē⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ngēēh⁺ hnäh⁺ juu⁺ he- ma- hñah⁻ hnäh⁺ kih⁺ Dio. Pero ma⁺ jaa⁻ ba⁺ hnäh⁺ ngēēh⁺ hnäh⁺ juu⁺ ja⁻, mah⁺ lä⁺ ja⁻ lä⁺ tēē⁻ lä⁺ jēē⁺, hi⁺ hyoyh⁺ cha- ga⁺ miih⁻ be⁺. ³² Jmi- lle⁺ kih⁺ hi⁻ ngēē⁻ juu⁺ nuuh⁺ bih⁺, sa⁺ hlēēyh⁺ ta⁺ ko- jiih⁺ hlēēh⁻ jñah⁺ øøyh⁻. ³³ Jēēh⁺ Dio, sa⁺ laay⁺ Dio hi⁻ koo⁻ jmee⁻ tääh⁺ miih⁺. He- jmeey⁺ hii⁺ ti⁺ jnän⁻ ba⁺.

Lä⁺ko^o- jmee⁺ lä⁺jē⁺ gwah⁺ jee⁺ dsa⁻ñee⁺ lä⁺jē⁺ hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio, ³⁴lä⁺jē⁺ dsa⁻mē⁺ sa⁺ wa⁺ tooyh⁺ mi^h' jee⁺ tä⁺ayh⁺ neh⁺ gwah⁺. Jē^h' sa⁺ cha⁻ jwē⁺ kiyh⁺ hlē⁺eyh⁺. Hnøø⁺ nuuyh⁺ kih⁺ dsa⁻ñuu^h- ba⁺, lä⁺ko^o- jäh⁺ nē⁺ ley. ³⁵Cher⁺mah⁺ he⁻ hnøøy⁺ lä⁻tē⁺y-, wa⁺ ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ñuu^h- kyaay⁺ wa⁺ra⁻ ga⁻lla⁻näy⁻ cha⁺neh⁺ kiyh⁺. Jē^h' sa⁺ so^h- kih⁺ dsa⁻mē⁺ hlē⁺eyh⁺ neh⁺ gwah⁺.

³⁶Ja⁺ ma⁻la⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ga⁻lä⁺cha⁺ juu⁺ kih⁺ Dio. Ni⁺ sa⁺ la⁺ ma⁻la⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ka⁻lä^h. ³⁷Cher⁺mah⁺ cha⁻ hi⁻ jmee⁺ hu⁺dsē⁻ laay⁺ ja⁻ hi⁻ ngē⁺ juu⁺, o cha⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ ga⁻hyoyh⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺, hi⁻ he⁺ tah⁻ dsēy⁺ la⁺ mada⁻ kih⁺ Dio lä⁺jē⁺ he⁻ ma⁻siiⁿ la⁻. ³⁸Kih⁺ hi⁻ sa⁺ jmee⁺ he⁻ kih⁺ juu⁺ la⁻, ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ he⁺ kiyh⁺.

³⁹Lä⁻ja⁻ hnäh⁺ øøhn⁺, wa⁺ he⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ ta⁺ he⁻ ngē⁺h⁺ hnäh⁺ juu⁺ kih⁺ Dio. Hi⁺ ta⁺ ha⁻ hnäh⁺ kih⁺ hi⁻ lih⁺ hlē⁺eh⁺ jyoh⁺ juu⁺. ⁴⁰Pero ta⁺ jmee⁻ hnäh⁺ wa⁺ la⁺ cha⁻ la⁺ jee⁺ dsa⁻ñee⁺ hnäh⁺, jmee⁻ hnäh⁺ lä⁻ko^o- lle⁻ kih⁺ ba⁺.

15

Ga⁻lä⁺jiih⁻ Cristo ma⁺ ga⁻hya⁻ hnē⁻ jmii⁺ na⁻juuy⁺

¹Na⁺ na⁻ mi⁻dsoohn⁻ hoh⁺ hnäh⁺ øøhn⁺, ha⁻ lä⁻ la⁺ ju⁺hmē⁺ he⁻ ga⁻hlē⁺ehⁿ hnäh⁺, ja⁻ba⁺ he⁻ ga⁻he⁺eh⁺ hnäh⁺ ja⁻. Hi⁺ lä⁻ ma⁻tä⁺äh⁺ ja⁻ba⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ juu⁺ ja⁻ lä⁺jiih⁺ na⁺. ²Kyaah⁺ ja⁻ba⁺ juu⁺ la⁻ ma⁻na⁻laah⁺ hnäh⁺ cher⁺mah⁺ ga⁻nä⁺ ba⁺ hnäh⁺ ko^o- hwē⁻ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻hlē⁺ehⁿ hnäh⁺. Pero cher⁺mah⁺ sa⁺ la⁺ lä⁻ja⁻, sa⁺ jmää⁺ he⁻ ma⁻dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺.

3 To-né' ga-hlēehn` hnäh' ja-ba' juu' he-ga-heehn` hñiin` he-ga'juu' Cristo kih' dso'kye-jnän` lä-koo- na-sii- juu' kih' Dio. 4 Ja-ga-na' ga-haa' dsih' mah' ga-lä'jiiyh` ka-läh' ma-ga-hya- hnē- jmii', lä-koo- ma-na-sii- kiyh' jää'. 5 Ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' Pee'. Hi- kēē-ga', ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' lä-jēē- gya-tuu'. 6 Ma-ngēē' he- ja-, ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' laa-ga hña' hña-laa' øøh' jne' kyaah' koo- hä' ba'. Hi-jwēē' øøh' jne' he', chaa- gyih' lä'jiih' na', ko-llaa' ba' ma-na-juu'. 7 Ma-ngēē' he- ja-, ga-mi-jnäay- hñiiy' kih' Jacobo, ja-ga' ga-mi-jnäay- hñiiy' jee' ma-tääh' lä-jēē- apóstole.

8 Jee' ga-dsaa' ja-, ga-mi-jnäay- hñiiy' ki- jnä'. Jnä' hi- ga-la' kih' lä-koo- jaa- hi- sa' ga-lä' chaa' lä-koo- lle' kih'. 9 Jēēh', mäh' ga' jnä' lä-koh' ga-jee' lä-jēē- apóstole he'. Ni- sa' lle' kih' tēēh' dsa-jnä' apóstol. Jēēh', ga-jmeehn` cha-miih- hi- laa' kyaa' Dio. 10 Pero, kih' he- llu' dsē' Dio, he-ja- ba' ja- laan' he- jwahn- laan'. Hi- ga-jmäā' ba' he- llu' dsēy' kyaah' jnä' jēēh' ga-jmeen' cha-gamiih- ta' lä-koh' ga' jee' lä-jēē- apóstole he'. Pero ja- hñiin- hi- ga-jmee' ta' ja-. He- llu' dsē' Dio kyaah' jnä' ba' ja-, he-ja- ya-hii' llu' ta' he- ga-jmeen'. 11 Lä-ja- ba' la' juu' he- kwa- jnääh', kwee- ba' jmee' cher'mah' jnä', o cher'mah' jñah' kwa' juu' la-, hi' juu' la- ba' ja-, he- ga-heeh` hnäh'.

Lä'jiih' lä-jēē- dsa- hi- ma-na-juu'

12 Ga-nuuh- ba' hnäh' he- ga-kwa' dsa- juu' he- ga-lä'jiih` Cristo. ¿He-la' ja- ko-llaa' hnäh' jwah' hnäh' he- sa' lä'jiih' dsa- hi- ma-na-juu'?

13 Jëeh', cher'mah' sa' lä'jiih' dsa- hi- ma-na-juu', ni' sa' ga'lä'jiih' Cristo cher'mah' lä'ja- la'. 14 Hi' cher'mah' sa' ga'lä'jiih' Cristo, sa' jmää' ta' he- kwa- jnääh' juu' kiyh'. Lä'ja- ka-läh', he- ma-lä-dsoo' dsë- jne', sa' jmää' ta' ni' miih'. 15 Hi' ja' ma-la- he- ja-. Ga'jmee' jnääh' juu' ta-juu' kih' Dio, jëeh' ma'jmee' jnääh' ju'dsoo' he- ga'mi' jiiyh' Cristo. Pero sa' ga'lä'jiih' Cristo cher'mah' la' ju'dsoo' he- sa' lä'jiih' dsa-. 16 Jëeh', cher'mah' sa' lä'jiih' dsa- hi- ma-na-juu', ni' lä'ja- sa' ga'lä'jiih' Cristo. 17 Wa'ra- jäh' kih' sa' ga'lä'jiih' Cristo, sa' jmää' ta' he- ma-dsoo' hoh' hnäh'. Lä' ma-tääh' ja-ba' hnäh' kyaah' dso'kye- kyah' hnäh'. 18 Lä'ja- ka-läh', ma-na-hee- go-te- lä'jëe- hi- ga'juu' hi- laa' kyaa' Cristo. 19 Wa'ra- jäh' kih' la' kih' jmi-gyuu' la-ba', he- ma-cha- o-joh- dsë- jnän' kyaah' Cristo, peer- jwii- jne' jee' kih' lä'jëe- dsa-.

20 Pero ma-ra- ju'dsoo' he- ga'lä'jiih' Cristo jee' kih' hi- na-juu'. Laay' to-në' kih' lä'jëe- hi- lä'jiih' jee' kih' hi- na-juu'. 21 Kih' jaa- ba' dsa- ja' he- dsa-juu' dsa-. Lä'ja- ka-läh', kih' jaa- ba' dsa- ja' he- lä'jiih' hi- na-juu'. 22 Jëeh', ja-ba' lä'koh' dsa-juu' dsa- kih' he- laay' sa'ju- kih' Adán, ja-ba' lä'ja- lä'jiih' hi- laa' kyaa' Cristo. 23 Lä'jaa- lä'jaa- lä'jiih', ga' ma-të' hor- kiyh'. To-në' ga'lä'jiih' Cristo hi- kye- në' jnän'. Ja-ga' lä'jiih' ka-läh' hi- laa' kyaay' wa'ra- ga-të' jee' jäh'. 24 Hi' wa'ra- ga-të' jee' llaa- go-te-, lla-dsëe- Cristo kih' lä'jëe- hi- tääh' jmee- hih', hi- kih' hi- laa' ta' hi- kih' hi- bee'. Ma'ja- ga' tooyh- goo- Dio hi- laa' Täa'

jnän` mah¹ hñii⁷ bih¹ jmeey¹ hih¹. ²⁵ Jëeh⁷, jmee¹ bii¹ lla⁻dsëë` Cristo kih¹ lä⁻jëë¹ hi⁻ na⁻høøh¹ kiyh¹ lä⁻jiih¹ jäy¹ ta⁻ hwa¹ huu¹ tiiy¹. ²⁶ Kih¹ jee¹ lä⁻jëë¹ hi⁻ na⁻høøh¹ kiyh¹ he⁷, heey¹ go⁻te⁻ hi⁻ jngüü¹ kih¹ dsa¹. ²⁷ Jëeh⁷, kih¹ Dio ma⁻jä⁷ ta⁻ hwa¹ huu¹ tii¹ Cristo lä⁻jë¹ go⁻te⁻ he⁻ cha⁻. Lä⁻koo⁻ ma¹ ga⁻jäy⁷: “Ma⁻jä⁷ ta⁻ hwa¹ huu¹ tiiy¹ lä⁻jë¹ he⁻ cha⁻”, ñe¹ ba¹ jne¹ sa¹ hlëeh¹ lä⁻kye⁻ kih¹ hñii⁷ Dio hi⁻ ga⁻tooh⁻ gooy⁻ lä⁻jë¹ he⁻ ja⁻. ²⁸ He⁻ja⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jä⁷ ta⁻ hwa¹ huu¹ tiiy¹ lä⁻jë¹ he⁻ cha⁻, ja⁻ga⁻ na⁻ Jooy¹ ngëëy¹ hñiiy⁷ cha⁻ne¹ hi⁻ ga⁻tooh⁻ gooy⁻ lä⁻jë¹ he⁻ cha⁻ mah¹ lä⁻ja⁻ jä¹ jøøh¹ Dio jee¹ kih¹ lä⁻jëë¹.

²⁹ Ta¹ jyoh⁷ ko⁻taa⁻, ¿hee⁻ ga⁻lih¹ dsa⁻ hi⁻ ga⁻saa⁻ jmii¹ lla⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu¹? Cher¹mah¹ sa¹ lä⁻jiih¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu¹, ¿he⁻la¹ ja⁻ ga⁻saay⁻ jmii¹ lla⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu¹? ³⁰ Lä⁻ja⁻ jnääh¹ ka⁻läh⁷, ¿he⁻la¹ ja⁻ heeh¹ jnääh¹ he⁻ hii⁷ goo⁻ kyaa¹ jnääh¹ ga⁻lä⁻jë¹ jmii¹, cher¹mah¹ sa¹ lä⁻jiih¹ dsa⁻? ³¹ Ju⁻dsoo⁷ jwahn⁻ øøhn¹, lä⁻jë¹ jmii¹ ba¹ hii⁷ goo⁻ juun⁷. Hi¹ lä⁻ja⁻ la¹ ju⁻dsoo⁷ he⁻ chaan⁻ llu¹ jwërte kwaat⁻ kyah¹ hnäh⁷ jee¹ hnääh¹ jne¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹. ³² Wa⁻ra⁻ jäh⁷ kih¹ laan¹ dsa⁻ wa¹ hi⁻ cha⁻ hi⁻, ¿hee⁻ jmää¹ kin¹ ja⁻, he⁻ ga⁻teen¹ kyaa¹ dsa⁻ hi⁻ laa¹ lä⁻koo⁻ jah⁷ hää¹ hi⁻ tääh¹ jwii¹ Éfeso? Wa⁻ra⁻ jäh⁷ kih¹ sa¹ lä⁻jiih¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu¹, wa¹ jmee¹ ba¹ jne¹ lä⁻jë¹ he⁻ tih⁻ dsë⁻ jne¹, wa¹ kih¹ hihn¹ llu¹. Jëeh⁷, hø¹ ba¹ juu⁷ jne¹.

³³ Pero ta¹ mi⁻gaa¹ hnäh⁷ hñaa¹ kih¹ hi⁻ hlëeh¹ lä⁻ja⁻. Jëeh⁷ cher¹mah¹ ga⁻jmee¹ jne¹ ko⁻jøh⁷ kyaa¹ hi⁻ hñaa⁻ dsë⁻, dsa⁻heey¹ lä⁻jë¹ he⁻ llu¹ he⁻ tëë¹ jne¹ jmeen⁻. ³⁴ Jmee¹ hnäh⁷ huu¹dsë⁻, mo¹ to¹ jmee⁻ ga⁻

hnäh' he- hlih'. Jëeh', kō-llaa' hnäh' sa' jmeeh-
hnäh' he' kih' Dio. He-ja- jwahn' lä-na- mah' jä-
o-hih' kyah' hnäh'.

Ha- lä- la' he- lä-jiih' dsa-

³⁵ Pero jäh' kō-llaa' dsa-: “¿Ha- lä- la' he-
lä-jiih' dsa-? ¿Ha- ba' lä-jnääh' wa-ra- ga-lä-jiiyh'?”
³⁶ Peer' taah- hne-. Sa'hya' mi'ju- he- jngëeh-
cher'mah' ga-jä- lä- ma-la' ja-ba' mi'. ³⁷ He-
jngëeh- ja-, sa' la' chaah' he- ja-ga'hya'. La' mi'ju-
ta'jmah' ba', cher'mah' la' mi'ju- trigo, o he- ga'
jyoh' mi'ju-. ³⁸ Dio kwa' chaah' lä-koo- lla' dsëy'.
Lä-koo- nëe' mi'ju-hya' kyaah' chaah' lä-koo- lle'
kih'. ³⁹ Hi' lä-ja- la' kih' ngo', sa' la' koo- nëe' ba'
jee' lä-jë-. Kah' ba' la' jmi-ngo' kih' dsa- jmi-gyuu',
hi' kah' ba' la' ngo' kih' jah'. Kah' ba' la' ka-läh'
ngo' kih' jah' hi- tääh' cha'jmi-, hi' lä-ja- ka-läh'
kih' jah' hi- hëë-. ⁴⁰ Hi' lä-ja- la' ka-läh' kih' hi-
chaa- gyuu' kyaah' hi- chaa- hwa' la-. Kah' ba'
jnää' hi- chaa- gyuu' hi' kah' ba' laa' hi- chaa-
hwa' la-. ⁴¹ Kah' ba' la' jmëe' hyoo-, hi' kah' ba' la'
kih' sih-, hi' lä-ja- kih' cha'nuu' ka-läh'. Kah' ba'
la' jmëe' kih' jaa- jaa-.

⁴² Ja-ba' lä-ja- la' he- lä-jiih' dsa- hi-
ma-na-juu'. Hoo- dsa- jmi-ngo' he- dsa-hee',
pero wa-ra- ga-lloo' jmi' lä-jiiyh' ka-läh', mo-so-
heey' jih'koh'. ⁴³ Hoo- dsa- he- mo-so- tih- dsëy',
pero wa-ra- ga-lä-jiih', lä-jnä' na'hñaah'. Hoo-
dsa- he- ma-hwaa' go-te-, pero wa-ra- ga-të' jee'
lä-jiih', ma-kyaah' cha-miih- be'. ⁴⁴ He- hoo-
dsa-, la' kih' hwa' la-. Pero he- lä-jiih', la' kyaah'
jmi-lle'. Cha- jmi-ngo' he- la' kih' hwa', hi' lä-ja-

cha⁻ he⁻ la¹ kyaah' jmi⁻lle'. ⁴⁵ Lä⁺ja⁻ na⁻si⁻ juu¹ kih¹ Dio: "Dsa⁻ñ^{uuh} Adán hi⁻ to⁻né¹ he', ma¹ na⁻laa⁻ kih¹ hwa¹ la⁻ ba¹ hi⁻ ma¹ jiiyh⁺." Pero Adán hi⁻ ja¹ jee' ga⁻dsaa¹ he', laa¹ kyaah' jmi⁻lle' mah¹ jmeey¹ chaa⁻ dsa⁻. ⁴⁶ Hi⁻ laa⁻ kyaah' jmi⁻lle' sa⁻ laay¹ to⁻né'. Hi⁻ ma¹ na⁻laa⁻ kih¹ hwa¹ la⁻ ba¹ ma¹ laay¹ to⁻né', ja⁻ga¹ ja¹ hi⁻ laa⁻ jmi⁻lle'. ⁴⁷ Dsa⁻ñ^{uuh} hi⁻ ma¹ laa⁻ to⁻né', ma¹ na⁻jnaäy¹ kih¹ hwa¹ la⁻. Pero jee' ga⁻té¹ uu¹ dsa⁻ñ^{uuh} he', laa¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ hi⁻ na⁻jnaä¹ kih¹ gy^{uuh}!. ⁴⁸ Ga⁻lä⁻jëë⁻ hi⁻ na⁻jnaä¹ kih¹ hwa¹ la⁻, laay¹ kwee⁻ kyaah' hi⁻ ga⁻laa⁻ kyaah' gwaah'. Lä⁺ja⁻ ka⁻läh¹ lä⁻jëë⁻ hi⁻ na⁻jnaä¹ gy^{uuh}!, leey¹ lä⁻koo⁻ laa¹ hi⁻ gya¹ gy^{uuh}!. ⁴⁹ Jnaä¹ jne¹ kwee⁻ lä⁻koo⁻ ma¹ jnaä¹ hi⁻ ga⁻laa⁻ kyaah' gwaah'. Ja⁻ba¹ lä⁻ja⁻, lä⁻koo⁻ jnaä¹ hi⁻ gya¹ gy^{uuh}!, lä⁻ja⁻ lä⁻jnaä¹ jne¹ ka⁻läh¹. ⁵⁰ Lä⁻ja⁻ jwëëhn[~] hnäh¹ øøhn¹, hi⁻ laa⁻ kyaah' jmi⁻ngo¹, sa⁻ tēy¹ ya⁻jw¹ kih¹ Dio. Jëeh¹ jmi⁻ngo¹ he⁻ dsa⁻hee¹, sa⁻ hiih⁻ kyaah' jyoh¹ jmi⁻ngo¹ he⁻ na¹ ga⁻tē¹ jne¹ he⁻ sa⁻ dsa⁻hee¹ jih¹koh¹.

⁵¹ Na¹ jwëëhn[~] hnäh¹ koo⁻ juu¹ he⁻ ma¹ na⁻hmää¹. Ja⁻ lä⁻jëë⁻ jne¹ juun¹, pero lä⁻jëë⁻ jne¹ lä⁻sëë¹ jne¹. ⁵² Ni⁺ sa⁻ leeh⁻ ga¹ jne¹, kyaah' koo⁻ hmih¹ ba¹ jne¹ lä⁻sëë¹ jne¹, wa⁻ra⁻ ga⁻hii¹ jee' ga⁻dsaa¹ luu¹ hoo¹. Jëeh¹, hii¹ luu¹ hoo¹ mah¹ lä⁻jiih¹ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu¹. Ja⁻ jiih¹ mo⁻so⁻ juuy¹ jih¹koh¹. Lä⁻jëë⁻ ba¹ jne¹ lä⁻sëë¹ jne¹ ma⁻ja⁻. ⁵³ Jmi⁻ngo¹ jnän¹ he⁻ dsa⁻hee¹, jmee⁻ bii¹ lä⁻si¹ mah¹ mo⁻so⁻ hee¹. Hi⁺ jmee⁻ bii¹ lä⁻si¹ mah¹ mo⁻so⁻ juu¹ jih¹koh¹. ⁵⁴ Wa⁻ra⁻ ga⁻lii¹ jmi⁻ngo¹ he⁻ dsa⁻hee¹, ja⁻ jiih¹ mo⁻so⁻ hee¹, hi⁺ wa⁻ra⁻ ga⁻lii¹

jmī-ngo⁴ he⁻ dsa⁻juu^ʹ, lä⁺ja⁻ mo⁺so⁺ juu^ʹ ga^ʹ. Ja⁻ga^ʹ
 na⁺ lä⁺te⁴ juu^ʹ he⁻ na⁻sī⁻ lä⁺la⁻: “Ma⁻dsaa⁴ go⁻te[~]
 ba^ʹ he⁻ ma^ʹ jmee⁺ dsa⁻juu^ʹ dsa⁻. ⁵⁵ Na⁻hma⁻kuu^ʹ
 he⁻ ma^ʹ lle[~] na^{kuu^ʹ} he⁻ ma^ʹ jngīh⁺ kih⁴ dsa⁺. Na⁻
 to⁻høø⁻, he⁻ ma^ʹ lla⁻dsëè[~] kih⁴ dsa⁺.” ⁵⁶ Hma⁻kuu^ʹ
 he⁻ jngīh⁺ kih⁴ dsa⁺, la⁴ dso^ʹkye⁻. Hi⁺ dso^ʹkye⁻ ja⁻,
 ka[~] be^ʹ kih⁴ ley mah⁴ jmeeh⁺ jne^ʹ. ⁵⁷ Wa^ʹ kwan^ʹ
 ti^ʹhmaah^ʹ kih⁴ Dio hi⁻ jmee⁺ lëh⁴ jne^ʹ ta⁻la⁺ kih⁴
 Jesucristo Dsa⁻jøøh⁴ jnän[~].

⁵⁸ He⁻ja⁻ jwëëhn[~] hnäh^ʹ øøhn⁴ hi⁻ hnaan⁺
 cha⁻mīh⁻, go⁻taah^ʹ hnäh^ʹ koø⁻ hweh⁻. Ta⁺ jeh^ʹ
 hoh^ʹ hnäh^ʹ ni⁺ mīh⁻. Jmee^ʹ ba^ʹ hnäh^ʹ cha⁻ga^ʹmīh⁻
 ta^ʹ kih⁴ Dsa⁻jøøh⁴ jnän[~] koø⁻ hä^ʹ koø⁻ hä^ʹ. Jëeh^ʹ, ñe^ʹ
 ba^ʹ jne^ʹ sa⁺ na⁻heë⁻ ta^ʹ he⁻ jmee⁻ jne^ʹ kiyh⁴.

16

Wa^ʹ choøh⁴ jne^ʹ kuu^ʹ mah⁴ kwëëhn⁴ hi⁻ tä⁻ñee^ʹ

¹ Kwaat[~] kih⁴ he⁻ choøh⁴ hnäh^ʹ kuu^ʹ kih⁴ hi⁻ laa⁴
 kyaa⁴ Dio, jmee^ʹ hnäh^ʹ ja⁻ba^ʹ lä⁺koø⁻ ga^ʹjmeen⁴
 mada⁻ kih⁴ ga⁻lä⁺jë⁻ gwah⁺ he⁻ tøø^ʹ hwa⁴ Galacia.
² To⁻në^ʹ jmī⁴ kih⁴ seman[~], lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ hnäh^ʹ
 høø^ʹ hnäh^ʹ kah^ʹ mīh⁻ kuu^ʹ, he⁻ lle[~] kih⁴ kwëëh^ʹ
¹ hnäh^ʹ Dio ha⁻ koh^ʹ te⁴ he⁻ lëh⁴ hnäh^ʹ lä⁺koø⁻
 seman[~] mah⁴ ma⁻na⁻jää^ʹ kuu^ʹ wa^ʹra⁻ ga^ʹlloon⁴.
³ Hi⁺ wa^ʹra⁻ ga^ʹlloon⁴ jee^ʹ tääh^ʹ hnäh^ʹ, sīn[~] koø⁻
 je⁻ he⁻ lla^ʹllen⁴ jmī⁴ kih⁴ hi⁻ ma⁻hñaah⁴ hnäh^ʹ
 mah⁴ dsa⁻kay⁺ kuu^ʹ he⁻ ma⁻choøh⁴ hnäh^ʹ kih⁴ øøh⁴
 jne^ʹ hi⁻ tääh^ʹ Jerusalén. ⁴ Cher^ʹmah⁴ ga⁻la⁴ nīn[~],
 dsa⁻nøø⁴ jnääh⁴ ko⁻jøh^ʹ kyaayh⁴.

Dsoo⁴ Paa^ʹ ta⁺ Macedonia

⁵ Niin` jää' ta` Macedonia, ja`ga` nin` jee' tääh' hnäh', jëh' ta` Macedonia ba' dsa`ngëen' jää'.
⁶ Hi` jëe` cher'mah' ga`jän' kyaah' hnäh' miih` jmi', o cher'mah' ga`la`jän' kyaah' hnäh' ta`ko`jiih' ngëe` jii` gyuu'. Ja`ga`kwëeh' jnä' miih` he` jmee` bii' kin` cha`jwë' ha` ta` jee' nin`. ⁷ Jëeh' sa` hnoon', koq` dsa`ngëe' ba` jnä' ta` jee' tääh' hnäh'. Cher'mah' ga`kwa' Dio jwë', hnoon' jän` miih` jmi' kyaah' hnäh'. ⁸ Pero jän` jee' jwii` Éfeso la`, lä`jiih' gooh` jmi' Pentecosté. ⁹ Jëeh' jee' la` ma`cha` jwë' kin` he` kwan` juu', hi` ta` kin` go`hi' llu' ma`ke` chaa` jwëe' hi` na`høøh' kin`.

¹⁰ Cher'mah' ga`lloo' Timotä, jmee' hnäh' lä` tih` dsëy', jëeh' jmee` bih' ta' kih' Dio ja`ba` lä`koq` jmee` jnä'. ¹¹ Lä`jëe` ba' wa' hnäay' mah' jäh' jëe` dsëy' ta` la` kin`. Jëeh' gyan' jää' jnih' kyaah' jñah' ga' øøh' jne'.

¹² Jee' la` jwëehn` hnäh' ha` lä` la' kih' Apolo. Cha`miih` jiih` ga`chuun' kyaayh' mah' ma' dsooy' ma' dsa`jëey` hnäh' kyaah' jñah' ga' øøh' jne'. Pero sa` ga`lla' dsëy' ma' dsooy' lä` chah' ja`. Dsooy' ba' lä`koq` ma' jääy'.

Ga`hih' Paa' juu' kyaah' øøyh'

¹³ Wa' na`neh' hnäh', hnøø' lä` ma`dsoo' ja`ba' hoh' hnäh'. Wa' cha`cha`miih` be' kyah' hnäh'. Hi` ta` jeh' hoh' hnäh' ni` miih`. ¹⁴ Lä`jëe` he` jmeeh` hnäh', jmee' hnäh' lä`lle` kih' he` hnaah' hnäh' dsa`kyaah' hnäh'.

¹⁵ Øøhn', ma`ñeh' ba' hnäh' kih' Estéfana kyaah' lä`jëe` hi` chaa` kyaay'. Laay' to`në' hi` ga`heeh` ju`hmëe' hwa' Acaya. Lä`jëe` hi` he' tääh' jmeey'

ta'he¹ kih¹ lä⁺jëë⁺ hi⁻ laa¹ kyaa¹ Dio. ¹⁶ Chuun⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, wa⁺ nuuh⁺ hnäh⁺ kih¹ dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ lä⁻koö⁻ hi⁻ he⁺. Lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁺ kih¹ hi⁻ kwa⁺ be⁺ kih¹ øøh¹ jne⁺ hi⁻ kyaah⁺ ga⁺ jñah⁺ øøh¹ jne⁺ hi⁻ jmee⁺ ta⁺ kih¹ Dio. ¹⁷ Peer⁺ jëë⁻ dsen⁺ he⁻ ma⁻ja[~] Estéfana, kyaah⁺ Fortunato, kyaah⁺ Acaico. Hi⁻ he⁺ na⁻ ga⁻kwa⁺ be⁺ kyaa¹ jnääh⁺ kih¹ he⁻ sa⁺ ga⁻la¹ ma⁻ya⁻nää¹ hnäh⁺. ¹⁸ Ga⁺jmeey⁺ jëë⁻ dsen⁺ cha⁻miih⁻ ja⁻ba⁺ lä⁻koö⁻ ga⁺jmeey⁺ kyah¹ hnäh⁺. Kih¹ dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ lä⁻ja⁻, hnøø¹ kwa⁺ jne⁺ ti⁺hmaah⁺ kiyh¹.

¹⁹ Lä⁺jë⁺ gwah⁺ he⁻ tøø⁺ hwa¹ Asia, jmee⁺ Dio kyah¹ hnäh⁺. Aquila kyaah⁺ Priscila kyaah⁺ øøh¹ jne⁺ hi⁻ dsa⁻ ñee⁺ cha⁺neh⁺ kiyh¹, jmeey⁺ cha⁻miih⁻ Dio kyah¹ hnäh⁺ lä⁺ hnøø¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän⁺. ²⁰ Ga⁺lä⁺jëë⁺ øøh¹ jne⁺ jmee⁺ Dio kyah¹ hnäh⁺. Ja⁻ chah⁻ hnäh⁺ kih¹ dsa⁻kyaah⁺ hnäh⁺ lä⁺ hnøø¹ Dio.

²¹ Jnä⁺ Paa⁺ kyaah⁺ goon⁺ hñiin⁺, ma⁻siin¹ miih⁻ jee⁺ ma⁻dsaa¹ he⁻ la⁻, he⁻ jmeen⁺ Dio kyah¹ hnäh⁺.

²² Dso⁺jwii⁺ ba⁺ kyaah⁺ hi⁻ sa⁺ hnää¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän⁺. Chah⁺ ba⁺ jäh⁺ Dsa⁻jøøh¹ jnän⁺.

²³ Wa⁺ mi⁻jää¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän⁺ lä⁺jëë⁺ hnäh⁺. ²⁴ Lä⁺jëë⁺ hnäh⁺ hnaan⁺ ta⁻la⁺ kih¹ Cristo Jesús. Wa⁺ la¹ lä⁺ja⁻.

Hmooh hmëë he- ga-jmee Jesucristo; Salmos New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín (MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Ozumacín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Ozumacín [chz], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Chinantec, Ozumacín

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
77bbb809-d78b-5d8c-9c0b-2363ea7f466b